

dobre priče

AGENCIJA ZA
PLACANJA U
PODPRIVREDI,
RASPSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

MINISTARSTVO POJOPRIVREDE

Program
RURALNOG RAZVOJA

D O B R E P R I Č E

kolovoz, 2019.

AGENCIJA ZA
PLaćANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

Poštovani,

održiva poljoprivreda i šumarstvo, inovacije i konkurentnost te gospodarski razvoj ruralnih područja glavni su ciljevi finansijske podrške Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), kojom se kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. pridonosi ostvarivanju ciljeva Strategije Europa 2020.

EPFRR kao instrument Zajedničke poljoprivredne politike podržava svekoliki razvoj ruralnih područja, omogućavajući potpore različitim korisničkim skupinama - gospodarskim subjektima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, preradi i šumarstvu, jedinicama lokalne i regionalne samouprave kao i javnopravnim tijelima, proizvođačkim organizacijama, operativnim skupinama, lokalnim akcijskim grupama i drugim organizacijama civilnog društva – čije aktivnosti ostvaruju pozitivan učinak na razvoj ruralnih područja diljem Republike Hrvatske.

Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020., vrijednosti ukupne potpore iz EPFRR i Državnog proračuna Republike Hrvatske od oko 2,4 milijarde EUR-a, provode se mјere koje imaju za cilj povećanje konkurenčnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima uopće.

Ovom brošurom želimo vas upoznati s primjerima uspješnih projekata ostvarenih zahvaljujući potpori Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020., u sklopu kojega je podržano više od 1.500 poljoprivrednih gospodarstava i oko 3.000 novih radnih mjesta. 2.800 potpora usmjereno je pokretanju poduzeća za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava, a preko 1.000 potpora dodijeljeno je mladim poljoprivrednicima. Razminirano je 6.000 hektara poljoprivrednog zemljišta, isplaćeno je više od 10.000 zahtjeva za sudjelovanje u programima upravljanja rizicima, pokrenuti su finansijski instrumenti koji omogućavaju pristup povoljnemu financiranju, a preko 1.000 potpora dodijeljeno je za poboljšanje temeljnih usluga i infrastrukture u ruralnim područjima. Pružanjem podrške posredstvom lokalnih akcijskih grupa na područjima obuhvata za više od 2,2 milijuna stanovnika omogućava se financiranje projekata od razvojnog značaja za lokalne zajednice.

Ostvarenim rezultatima, čak i prije završetka provedbenog razdoblja, Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. nameće se kao nezaobilazan alat politike ruralnog razvoja te sredstvo revitalizacije i razvoja ruralnog područja Republike Hrvatske, ali i vrijedan instrument učenja u svjetlu priprema za korištenje sredstava koja će Republici Hrvatskoj biti na raspolaganju u razdoblju iduće finansijske perspektive u okviru Zajedničke poljoprivredne politike.

Ministrica poljoprivrede
mr. sc. Marija Vučković

**PROGRAM RURALNOG
RAZVOJA REPUBLIKE
HRVATSKE ZA RAZDOBLJE
2014. – 2020.**

DOBRE PRIČE

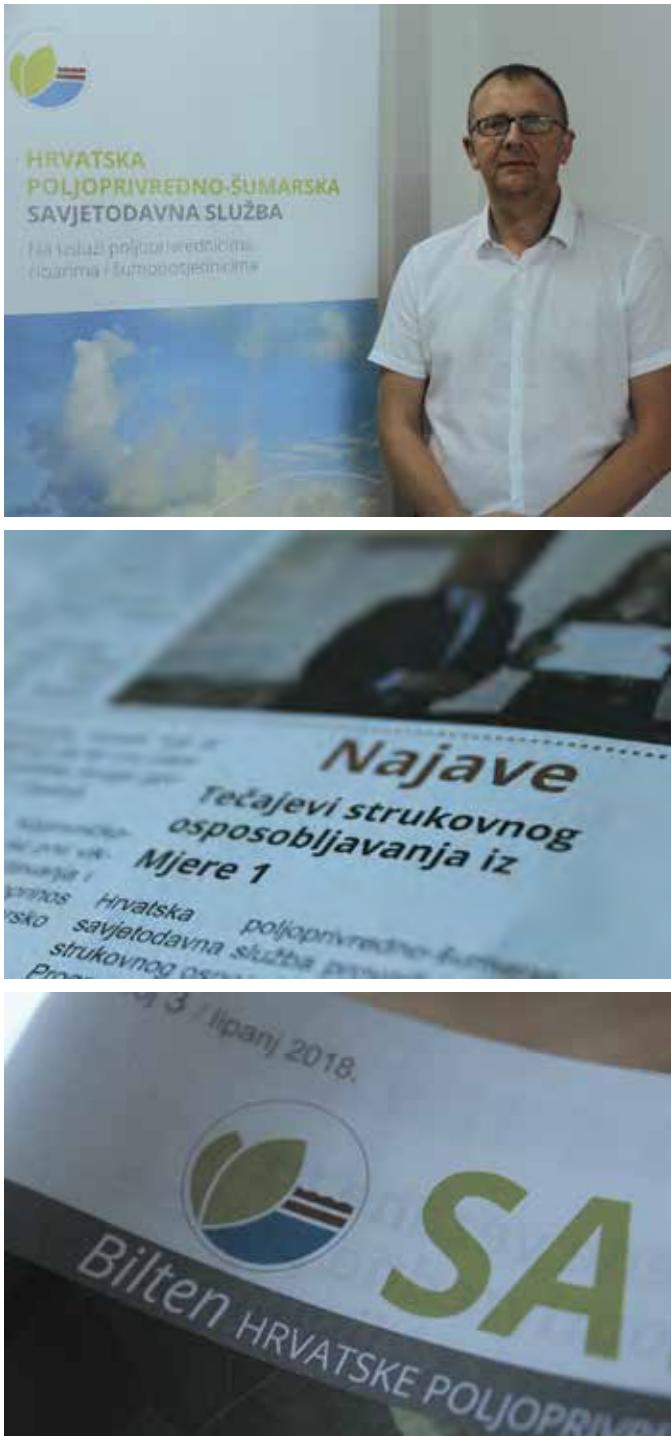

Sadržaj

TOP	KORISNIK	STR.	TOP	KORISNIK	STR.
1.1.1.	Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HPŠSS)	6	6.3.1.	Žarko Grozdanović	56
2.1.3.	Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HPŠSS)	8	6.3.1.	Poljoprivredno-trgovački obrt „Kamenice“	58
2.3.1.	Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HPŠSS)	10	6.3.1.	Mladen Petrović	60
3.1.1.	Vrankić j.d.o.o.	12	6.3.1.	Maja Sučić	62
4.1.1.	Farma ANGUS d.o.o.	14	6.3.1.	Terra Pomarium d.o.o.	64
4.1.1.	Miodrag Deša	16	7.1.1.	Općina Kneževi Vinogradi	66
4.1.1.	Mirjan Dodlek	18	7.1.1.	Općina Lovas	68
4.1.1.	Silvia Dovečer	20	7.2.1.	Varkom d.d.	70
4.1.1.	Marijana Đurić	22	7.2.2.	Općina Kneževi Vinogradi	72
4.1.1.	Prigorje voće d.o.o.	24	7.4.1.	Grad Skradin	74
4.1.1.	Obrt farma pilića Škrlec	26	8.5.2.	Javna ustanova Priroda	76
4.2.1.	Brana d.o.o.	28	8.5.2.	LAG Sjeverna Istra	78
4.2.1.	Ivan Bucić	30	8.6.2.	Fagus drvno prerađivački obrt	80
4.2.1.	Zdenka d.o.o.	32	9.1.1.	Poljoprivredna zadruga Slavonski svinjogojac	82
4.3.1.	Vukovarsko-srijemska županija	34	10.1.9.	Nada Hribar	84
4.3.3.	Grad Gospić	36	10.2.1.	Ministarstvo poljoprivrede	86
5.2.1.	Kaznionica u Lepoglavi	38	11.1.	Vlaho Prović	88
6.1.1.	Filip Jakob Čolaković	40	11.2.	Božana Marić	90
6.1.1.	Goran Flego	42	13.1.	Biserka Starčević	92
6.1.1.	Davor Matak	44	16.1.1.	Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu	94
6.1.1.	Ivana Panić	46	17.1.1.	Josip Župan	96
6.1.1.	Hrvoje Pavlović	48	19.1.1.	LAG Petra Gora	98
6.1.1.	Vedrana Poletar	50	19.2.1.	OPG Pecko Igor / LAG Moslavina	100
6.1.1.	Zlatni kompas, obrt za poljoprivredu i savjetovanje	52	19.3.2.	LAG Moslavina i LAG 5	102
6.3.1.	Rozalinda Banić	54	19.4.1.	LAG Zapadna Slavonija	104

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HPŠSS)

Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja

TIP OPERACIJE:

1.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

208.511,45 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

208.511,45 kn

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (od 2019. sastavni dio Ministarstva poljoprivrede) je putem tipa operacije 1.1.1. "Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj" dobila 208.511,45 kn za prenošenje znanja i aktivnosti informiranja.

Ovaj tip operacije usmjeren je na pružanje znanja iz područja poljoprivrede i okoliša, odnosno korisnicima mjera 10 "Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene" i 11 "Ekološki uzgoj". Korisnici tih mjera u obvezi su završiti ove programe osposobljavanja, ali i ostali zainteresirani mogu sudjelovati. Program daje mnoga specifična znanja, a tu su i druge teme kao: utjecaj poljoprivrede na klimatske promjene i njihovo ublažavanje, integrirana zaštita bilja, održivo upravljanje tlom, vodom, gnojivima i pesticidima, ekološka poljoprivreda i slično.

Teme programa osposobljavanja obuhvaćaju područja bilinogojstva (ratarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo, povrčarstvo, cvjećarstvo, začinsko i ljekovito bilje, ukrasne dendrološke vrste), stočarstva, mehanizacije u poljoprivredi i agroekonomike.

Kroz tečajeve u tri godine prošlo je više od 36 tisuća polaznika, na što je utrošeno gotovo 400 tisuća radnih sati održanih tečajeva iz mjere 1 u kojima je sudjelovalo oko 180 savjetnika na terenu.

Projekt je ugovoren u prosincu 2017. godine te je isplaćen u potpunosti.

„Naši ljudi na terenu kontinuirano osluškuju potrebe naših poljoprivrednika. Najveća snaga HPSSS leži baš u tome što osjećamo puls života poljoprivrednika i ruralnog prostora. S poljoprivrednicima smo svaki dan, razgovaramo, rješavamo probleme, izmenjujemo iskustva. Prateći potrebe mijenjam i naše planirane aktivnosti“, rekao je tadašnji pomoćnik ravnatelja za ruralni razvoj HPSSS mr.sc. Robert Črep.

Od provedbe ovih mjera koristi će imati svi oni koji se već bave ili tek kreću u poljoprivrednu proizvodnju - sredstvima programa financira se njihova edukacija i stalno usavršavanje.

Podizanje razine znanja stanovništva koje se bavi poljoprivrednom pozitivno utječe na društveno-gospodarski razvoj ruralnih područja i konkurentnost hrvatske poljoprivrede.

1

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HPŠSS)

Savjetodavne službe,
službe za upravljanje
PG-om i pomoć PG-ovima

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba ostvarila je potporu u iznosu od 47.903,69 kn putem natječaja za tip operacije 2.1.3. „Savjetovanje šumoposjednika“.

TIP OPERACIJE:

2.1.3.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

47.903,69 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

47.903,69 kn

Stručni savjetnici Savjetodavne službe (danas savjetnici Ministarstva poljoprivrede) u sklopu Mjere 2 Programa ruralnog razvoja pomažu u radu poljoprivrednicima širom Hrvatske. Riječ je o tzv. Savjetničkim paketima koji se odnose na niz aktivnosti i usluga osmišljenih za korisnike paketa (poljoprivrednika ili šumoposjednika), s ciljem pružanja efikasnog i kvalitetnog savjetovanja prilagođenog potrebama korisnika.

Jedan od korisnika savjetničkih paketa je i Danijel Horvatić iz Stare Kapele (općina Dubrava) kraj Vrbovca, koji je jedan od najboljih govedara Zagrebačke županije. O kvaliteti njegovog rada najbolje govori činjenica da je upravo Danijel bio vlasnik prvog hrvatskog bika za čije su sjeme narudžbe došle čak iz Njemačke i Austrije.

Od davne 2003. godine Horvatićima u radu pomaže dipl.inž. Damir Pejaković, koji je sigurno zaslužan što se stočari uzgajatelji ovoga kraja nalaze bok uz bok sa svojim kolegama iz Njemačke i Austrije.

„Od početka 2016. godine obitelj Horvatić koristi Savjetnički paket. Zajedno s njima analiziramo kontrolu mlijecnosti koju inače radi HPA. Na temelju te slike, koja je kao krvna slika svake krave, vidimo treba li što promjeniti u hranidbi, a ona nam ujedno služi i za usporedbu životinja na terenu“, rekao je Pejaković.

Posla kod Horvatića sigurno ima jer imaju 50 krava i 80 podmladaka, od čega tridesetero teladi i 15 bikova. Na 60 ha zemlje uzgajaju kukuruz, djetelinu, ječam i nešto soje.

Projekt je ugovoren u svibnju 2018. te je isplaćen u potpunosti.

2

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba (HPŠSS)

Savjetodavne službe,
službe za upravljanje
PG-om i pomoć PG-ovima

TIP OPERACIJE:

2.3.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

180.278,97 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

180.278,97 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

180.278,97 kn

Hrvatska poljoprivredno-šumarska savjetodavna služba dobila je 180.278,97 kn iz tipa operacije 2.3.1. *Ospozljavanje savjetnika*. Time će 100 djelatnika iz tadašnje HPŠSS proći kroz 10 treninga odnosno tečajeva.

Savjetodavci već dugi niz godina kroz radionice i tečajeve educiraju poljoprivrednike i stanovnike ruralnih područja kako bi im pružili informacije i vještine potrebne za svakodnevni rad i razvoj. Upravo je njihova kompetencija stoga ključna - što je njihovo znanje veće, primjenjivije i konkretnije, veću korist dobiti će korisnici njihovih usluga.

„Kada primijetimo da nam nedostaju neka znanja, mi se educiramo kroz ovaj tip operacije. Recimo, iz RIF-a su nam držali edukaciju na temu Poreznog sustava, odnosno oporezivanja poljoprivrednika. Tu smo dobili znanja koja su naši savjetnici uključili u svoje prezentacije poljoprivrednicima“, rekao je mr.sc. Robert Črep, tadašnji pomoćnik ravnatelja za ruralni razvoj HPŠSS.

Edukaciju na temu poreznog sustava te upravljanja financijama poljoprivrednog gospodarstva pohađao je i tadašnji mladi savjetodavac Marko Mraović, dipl. oec. viši stručni savjetnik za ekonomiku i tržište poljoprivrednih proizvoda, koji je rekao kako su ovakve edukacije zanimljive i korisne te da trebaju ovakvu nadogradnju s vremenom na vrijeme zato što se zakonodavstvo mijenja.

Savjetnici koji polaze tečajeve naglašavaju kako su zadovoljni stečenim znanjima, a i da postoji potreba za novima.

2

Vrankić j.d.o.o.

Potpore za sudjelovanje
u sustavima kvalitete
za poljoprivredne i
prehrambene proizvode

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):
**Općina Saborsko,
Karlovačka županija**

TIP OPERACIJE:
3.1.1.

STATUS PROJEKTA:
U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:
84.500,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:
84.500,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:
21.039,25 kn

Mlada tvrtka Vrankić j.d.o.o. nastala je prije četiri godine, no već sada je uspješna u proizvodnji ličkog krumpira, kupusa i luka. Njena direktorica, Sanja Jonjić, prijavila je tvrtku na natječaj za tip operacije 3.1.1. „Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete“ za nadzor količina i proizvodnje ličkog krumpira. Za to im je odobren iznos od 84.500,00 kn. Potpora se isplaćuje tijekom pet godina od potpisivanja ugovora, koji je sklopljen u prosincu 2017. godine.

Riječ je o otprilike 17.000 kuna godišnjeg troška za sudjelovanje u sustavima kvalitete, ali će im Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u roku 60 do 90 dana nakon podmirenja troška refundirati spomenuta sredstva.

Na površinama u neposrednoj blizini Nacionalnog parka Plitvička jezera tvrtki Vrankić uspijevaju vrhunske povrtnice, prije svega lički krumpir - brand zaštićen na europskoj razini, koji je svoje mjesto pronašao upravo na meniju Nacionalnog parka, ali i jednog trgovačkog centra. Naime, upravo oni u potpunosti otkupljuju sav urod Vrankić j.d.o.o. čija je pakirница, kao i sjedište tvrtke, smještena u Plaškom.

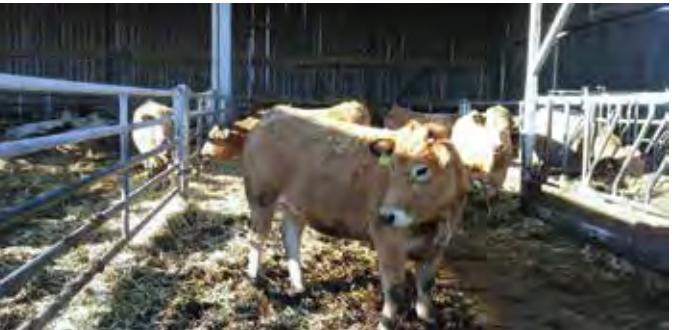
Lički krumpir uzgajaju na šest, dok su luk i kupus zastupljeni na jednom hektaru površine. Kada je riječ o ličkom krumpiru, 70% posla obavlja se ručno, a jedno je, dodaje Marinko Vrankić, savjetnik u Vrankić j.d.o.o., saditi krumpir i vaditi ga s ravnih njiva, a drugo u području na kojem je njihova proizvodnja.

S obzirom na to da je riječ o vrhunskom, zaštićenom proizvodu, okušali su se u tipu operacije 3.1.1. Kako kažu svaka pomoć je dobrodošla i sigurno je da će se u narednom razdoblju okušati i na drugim natječajima.

Farma ANGUS d.o.o.

Ulaganje u opremu za staju za goveda te poljoprivrednu mehanizaciju i opremu za primarnu poljoprivrednu proizvodnju

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Udbina,
Ličko-senjska županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

2.260.873,49 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

980.341,58 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

977.054,02 kn

Za Farmu ANGUS d.o.o. iz Udbine u Ličko-senjskoj županiji kažu da je jedna od najuređenijih farmi u Republici Hrvatskoj. Njen vlasnik, Mladen Kušeković, prijavio se na natječaj za tip operacije 4.1.1. „*Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava*”, za koji je napisao poslovni plan ukupne vrijednosti 2.260.873,49 kn. Odobreno mu je 977.054,02 kn potpore koju je uložio u opremu za staju za goveda te poljoprivrednu mehanizaciju i opremu za primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

U početku su krenuli s matičnim stadom od 55 grla kanadske pasmine crveni angus, da bi se 2010. godine prebacili na pasminu aubrac. Riječ je o pasmini porijeklom iz jugoistočne planinske regije Auvergne u Francuskoj.

Mladen je u devet godina rada od početnih 55 grla došao do 305 životinja, od čega je 205 grla - matično stado krava. Ostalo su junice i nešto telaca.

Jedan dio teladi plasiraju tovljačima za daljnji tov, a jedan prodaju kao rasplodna grla, dok dio prodaju kao meso. Tržište nije problem i biti će sve manji problem jer Hrvati sve više paze što jedu i ne žele više jesti lošu hranu, uvjeren je Mladen.

Na njegovoj farmi trenutačno rade četiri djelatnika. Mladen koristi 1.000 hektara zemlje, od čega je veći dio u zakupu, a manji dio je kupljen.

„*Nakon devet godina slobodno mogu reći kako je moja farma jedna od najuređenijih u Hrvatskoj što se tiče uzgoja goveda. Ali vara se onaj tko misli da je to lako*”, ističe Mladen.

„*Zahvaljujući tom novcu dopunili smo opremu za koju smo proteklih godina uvidjeli da nam treba i koju moramo prilagoditi ovdašnjem podneblju. Potpora nam je definitivno olakšala poslovanje*”, rekao je Mladen Kušeković.

Pripremajući projekt, Kušeković je kontaktirao renomiranu konzultantsku tvrtku koja je cijeli posao obavila u dva mjeseca.

4

Miodrag Deša

Ulaganje u opremu za slobodan uzgoj kokoši nesilica i poljoprivrednu mehanizaciju

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Zadar,
Zadarska županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

994.899,03 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

832.991,96 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

812.256,90 kn

Obitelj Deša iz Zadarske županije je 2016. godine aplicirala na prvi natječaj tipa operacije 4.1.1. „*Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava*“ s projektom proširenja smještajnog kapaciteta koka nesilica i nabavke mehanizacije, a koji je odluku o prihvaćanju dobio u prosincu 2016. godine.

Obitelj uzgaja 5.075 stabala maslina i 330 kokoši nesilica koje obitavaju u masliniku, u slobodnom uzgoju. Uz njih tu je i nekolica pastirskih pasa Maremansko-abružanske pasmine koji čuvaju kokoši od napada ptica grabljivica, lisica i drugih divljih predatora.

U poslovnom planu naveli su, uz proširenje smještajnog kapaciteta kokoši nesilica i nabavku strojeva za rad u masliniku - traktora, atomizera, dostavno vozilo i drugo. Vrijednost cijelokupne investicije iznosi 994.899,03 kn, a više od 80% im je pokriveno iz bespovratnih sredstava - točnije 812.256,90 kn, kroz 2 rate.

Dovršili su montažu novog pokretnog kokošnjaca koji su nabavili u Italiji. S vremenom će povećati jato na ukupno 720 kokoši. Riječ je o modernom mobilnom kokošnjcu vrijednom oko 400.000 kuna, veličine gotovo 140 četvornih metara, postavljenom na 8 kotača.

“Predviđeno je da se kokošnjac pomiče po masliniku svakih 15 dana”, kaže Nadežda Deša, što neće biti problem jer je iz investicije nabavljen i novi traktor od 105 KS.

Unutrašnjost kokošnjca opremljena je svom potrebnom opremom, uključujući i sustav za istovremeno hranjenje svih koka. Ravnomjeran pristup vodi omogućen je putem pojilica sa čašicama kako bi se štedjela voda. Svaka koka ima svojih 20 centimetara prečke za spavanje, a jaja, nakon što ih koka snese, otkorljaju na središnju traku te se putem upravljačke konzole izvlače iz kokošnjca i spremaju u dostavno vozilo s hladnjačom - pojašnjava Nadežda.

Mirjan Dodlek

Gradnja objekta za skladištenje i sustava za navodnjavanje s opremanjem te kupovina mehanizacije

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Belica,
Međimurska županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

15.447.060,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

6.921.174,75 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

0,00 kn

Mirjanu Dogleku, velikom proizvođaču krumpira iz Belice u Međimurskoj županiji, odobreno je 6.921.174,75 kn bespovratnih sredstava iz natječaja za tip operacije **4.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava** za širenje i modernizaciju proizvodnje povrća. Projekt je odobren u lipnju 2018.

Navedena sredstva uložit će u nadogradnju skladišta poljoprivrednih proizvoda i nadogradnju nadstrešnice te će značajno povećati skladišne kapacitete poljoprivrednih proizvoda. Predmetnom investicijom planira se zatvaranje postojeće nadstrešnice čime će se dobiti dodatni skladišni prostor od 407,80 četvornih metara. Dogradnja nove nadstrešnice veličine 576,75 četvornih metara koristit će se primarno za manipulaciju poljoprivrednim proizvodima prije njihova skladištenja, a nakon uskladištenja povrća biti će korištena za spremanje poljoprivredne mehanizacije. Nabavkom sljedeće opreme OPG će modernizirati i unaprijediti tehniološke procese, doprinijeti održavanju kvalitete proizvoda i produžiti vrijeme čuvanja istih: ventilacijsko rashladni uređaj, transportna traka, stol za sortiranje, usipni bunker, stroj za punjenje sanduka te boks palete.

Osim navedenog, kupiti će i novu poljoprivrednu mehanizaciju i opremu za vlastitu primarnu poljoprivrednu proizvodnju, u što spada: prikolica za krumpir, sadilica krumpira, traktorska prikolica, kombajn za vađenje mrkve, malčer za krumpir, viličar, traktor od 250 KS, samohodna prskalica, malčer za luk, vadilica luka, sklopiva rotodrljača, rasipač mineralnog gnojiva, plug prekretač, tanjurača, sjetvospremač te sustav za navodnjavanje.

Trenutno obitelj Dodlek obrađuje 200 hektara poljoprivrednog zemljišta, a pola tih površina otpada na proizvodnju krumpira, 12 hektara luka, dok na ostalim površinama siju pšenicu kao pred-kulturu i uljanu repicu za zelenu gnojidbu.

Mirjan ističe da Belica kao mikro lokacija ima izvrsno lagano pjeskovito-iločasto tlo pogodno baš za te vrste proizvodnja kojima se bave, ali svakako uz veliku brigu samih proizvođača i stručnih djelatnika, kao i uz velika ulaganja u najnovije tehnologije proizvodnje i navodnjavanje. Količinama i kvalitetom proizvoda izborili su se za tržiste, tako da nemaju problema s plasmanom.

4

Silvia Dovečer

Ulaganje u građenje sustava za zaštitu od tuče i kupnja nove poljoprivredne mehanizacije i opreme za vlastitu poljoprivrednu proizvodnju

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Čazma,
Bjelovarsko-bilogorska županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

308.939,06 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

249.668,20 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

249.668,20 kn

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Silvije Dovečer ima nasade jabuka na 10 hektara u Gornjem Dragancu pored Čazme u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Uz majčinu pomoć, koja ima konzultantskog iskustva, Silvia se prijavila na tip operacije 4.1.1. „*Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava*“ kako bi izgradila sustav za zaštitu voćnjaka od tuče i kupila novu poljoprivrednu mehanizaciju i opremu za vlastitu poljoprivrednu proizvodnju, odnosno malčer na hidrauličnoj ruci i škare za rezidbu.

Odluka o prihvatljivosti projekta izdana je u prosincu 2016. godine, a njegova ukupna vrijednost iznosila je 308.939,06 kn. Iznos isplaćenih sredstava sufinanciranih iz Programa ruralnog razvoja iznosio je 249.668,20 kn.

„Voćarstvo je posao koji traži cijeloga tebe, od jutra od mraka, osobito u Hrvatskoj gdje je teško biti konkurentan i gdje se stalno moraš boriti kako bi plasirao svoj proizvod“, ističe Silvia.

Uz Silviju, na imanju rade i njeni roditelji, a imaju i dvoje zaposlenih.

„Prije svega smo se orientirali na uzgoj jabuka, ali imamo i nešto vinove loze od koje proizvodimo i manje količine vina za osobne potrebe“, rekla je Silvia.

Silvia svoje jabuke trenutačno distribuira samo na hrvatskom tržištu, ali u budućnosti planira i plasman u inozemstvo. Da se nju pita, njene jabuke bi već našle put do europskog kupca, ali u tome je sprječava nedovoljna konkurenčnost hrvatskih voćara.

„Program ruralnog razvoja jedan je od načina da i mali poljoprivrednici postanu konkurentni, što do sada nije bilo moguće“, istaknula je Silvia, koja i dalje planira pratiti natječaje jer, kako kaže, to je jedini način da njen proizvod ostane konkurentan na tržištu.

Marijana Đurić

Kupnja poljoprivredne mehanizacije i opreme za osnovnu i dopunsku obradu tla te opreme za sjetvu i sadnju – traktora, trobraznog pluga okretača, žitne sijačice, pluga za plijevljenje i zagrtanje, rotokultivatora, traktorske prikolice te gospodarskog vozila

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Jasenovac,
Sisačko-moslavačka županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

1.168.093,31 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

779.985,25 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

779.985,25 kn

Zahvaljujući tipu operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ Programa ruralnog razvoja, obitelj Đurić iz Košutarice u Sisačko-moslavačkoj županiji proširila je i modernizirala ekološku ratarsku proizvodnju.

Projekt je u prosincu 2016. dobio odluku o dodjeli bespovratnih sredstava pomoću kojih su nabavili novu poljoprivrednu mehanizaciju: traktor, trobrazni plug okretač, žitnu sijačicu, plug za plijevljenje i zgrtanje, rotokultivator, traktorsku prikolicu te gospodarsko vozilo. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 1.168.093,31 kn, a od toga je iznos ugovorene javne potpore iznosio 779.985,25 kn. Projekt je isplaćen u cijelosti 2017. godine.

„Novi, veći i moderniji strojevi omogućavaju nam brže, lakše i kvalitetnije obavljanje radova na oranicama“, ističe Marijana Đurić.

Obrađuju 70 hektara zemlje, od toga je 60 hektara u ekološkoj proizvodnji. Siju pšenicu, ječam, pšenoraž, pir, soju, uljanu repicu. Đurići ističu da ekološka proizvodnja zahtijeva i jedan drugačiji pristup u obradi i tehnologiji proizvodnje.

„Svjesni smo da čovjek koji se poljoprivredom bavi intenzivno mora stalno učiti i prilagođavati se, mora savladati i tehnologiju proizvodnje, rad sa svremenom mehanizacijom, mora biti i menadžer da bi što bolje prodao svoje proizvode, a to zahtijeva stalno učenje i usavršavanje. Bez puno rada, znanja, zalaganja, ali i snalaženja u rješavanju problema, teško je opstatи“, poručuju Marijana i Željko, zadovoljni što su se opredijelili za poljoprivredu i život na selu u Parku prirode Lonjsko polje.

4

Prigorje voće d.o.o.

Podizanje novog nasada borovnice i trešnje, nabava poljoprivredne mehanizacije i opreme

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Velika Ludina,
Sisačko-moslavačka županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

10.841.203,25 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

7.061.791,44 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

7.012.746,70 kn

Robert Kovačević iz Križevaca u Koprivničko-križevačkoj županiji sa svojom obitelji odlučio se za značajnija ulaganja u podizanje suvremenih voćnih nasada. Tu priču pokušali su zaokružiti upravo kroz natječaj za tip operacije 4.1.1. „*Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava*“.

U voćarstvo su krenuli 2012. godine kada su otvorili OPG, no širenjem i moderniziranjem vidjeli su da je poslovanje dugoročno gledano samo s OPG-om prilično ograničavajuće, pa su zbog lakšeg plasmana primarne proizvodnje 2015. godine osnovali tvrtku Prigorje voće d.o.o. Budući da su odlučili voće uzgajati u eko-sustavu, sklopili su ugovor o eko nadzoru.

Ukupna vrijednost projekta za podizanje suvremenih voćnih nasada iznosila je 10.841.203,25 kn, a u kolovozu 2018. isplaćen im je iznos potpore od 7.012.746,70 kn bespovratnih sredstava iz Programa ruralnog razvoja.

Veći dio investicije bio je podizanje nasada borovnice veličine 5,2 ha s oko 13 tisuća sadnica u naselju Kompator u sastavu općine Velika Ludina u Sisačko-moslavačkoj županiji. Podigli su i plastenike površine 2.500 četvornih metara s oko 300 sadnica trešnja.

Tim novcem nabavili su i potrebnu poljoprivrednu mehanizaciju, gospodarska vozila te radne strojeve. Ovaj suvremeni nasad borovnice jedan je od rijetkih u Hrvatskoj koji ima i kompletno riješenu zaštitu od tuče, a radili su ga tako da je u njemu moguće i strojno branje, ako to jednoga dana bude potrebno.

U vlasničkoj strukturi obiteljske tvrtke Prigorje voće su sin Karlo, koji je i njezin direktor, te njegova majka Jagoda i otac Robert.

„Dobro je što se sin opredijelio za ostanak kod kuće i bavljenje voćarstvom. On je osnove voćarske struke već uspješno svladao i nadam se da će kao mlađi čovjek uz pomoć i savjete stručnjaka uspješno voditi našu tvrtku koja se postupno i uspješno razvija“, kaže Robert Kovačević.

4

Obrt farma pilića Škrlec

Izgradnja i opremanje
farme za uzgoj peradi i
nabava mehanizacije

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Zlatar Bistrica,
Krapinsko-zagorska županija**

TIP OPERACIJE:

4.1.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA:

6.967.758,58 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

5.255.642,10 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

5.177.361,52 kn

Farma Škrlec smještena je u mjestu Lipovec kod Zlatar Bistrice, a već sada je nazivaju najmodernijom farmom pilića u ovom dijelu Europe. Njen vlasnik, Mario Škrlec, prijavio je projekt na natječaj za tip operacije 4.1.1. „Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava“ za izgradnju i opremanje farme za uzgoj peradi te nabavu poljoprivredne mehanizacije, ukupne vrijednosti 6.967.758,58 kn, od čega je iznos bespovratnih sredstava iz Programa ruralnog razvoja 5.255.642,10 kn.

Projekt je odluku o dodjeli sredstava dobio u srpnju 2017.godine te su do sada isplaćene 2 rate.

„Nismo štedjeli na opremanju farme. Kupili smo najnoviju opremu za peradarstvo, tu je još i traktor i prikolica za gnoj...“, nabraja ponosni vlasnik koji godišnje kroz šest turnusa od 31.000 komada pilića isporuči više od 180.000 pilića, a na farmi rade on, supruga Dubravka i troje djece.

Uz uzgoj peradi bavi se i ratarskom proizvodnjom odnosno sadi kukuruz te nešto pšenice, a gnojidbu obavlja upravo s gnojivom nastalim na farmi.

„Vrijedilo je probati“, kaže susretljivi Mario kojem u na farmu, inače kompletno kompjuteriziranu, dolaze jednodnevni pilići kojima treba do 45 dana da stignu težinu od 2,5 kilograma, kada idu na klanje. U računalo su upisani parametri koje ono regulira – koliko treba zraka, topline, koliko ima ugljičnog dioksida te od prvog do 45-og dana prati razvoj pilića, ali i pojačava/smanjuje grijanje, optimizira ventilaciju.

„To je sad ozbiljan posao, od kojeg se može dobro živjeti i time se mislim baviti do kraja života“, zaključuje vrijedni vlasnik obrta koji je prvo bio ponos Krapinsko-zagorske županije, potom cijele Hrvatske, a sad se o njima polako čuje i van granica Lijepa naše.

Brana d.o.o.

Ulaganje u rekonstrukciju i opremanje postojeće proizvodne hale u proizvodnu halu za preradu voća i povrća, pasterizator, punilica za bag-in-box, oprema za skladištenje gotovih proizvoda-inox spremnici

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Virovitica,
Virovitičko-podravska
županija

TIP OPERACIJE:

4.2.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

736.610,65 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

359.221,43 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

358.951,51 kn

Uz primarnu proizvodnju voća i povrća, od 2015. godine tvrtka Brana d.o.o. iz Virovitice u Virovitičko-podravskoj županiji bavi se i proizvodnjom prirodnih sokova od voća i povrća. Postojeća hala obnovljena je dijelom iz Programa ruralnog razvoja pomoću sredstava iz natječaja za tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima”, iz kojeg im je isplaćeno 358.951,51 kn, dok je ukupna vrijednost projekta iznosila 736.610,65 kn. Projekt je odobren u rujnu 2015. godine, a isplaćen je u 2 rate.

Sredstva su iskoristili za ulaganje u rekonstrukciju i opremanje postojeće proizvodne hale u halu za preradu voća i povrća, pasterizator, punilicu za „bag in box“ proizvode te inox spremnike za skladištenje gotovih proizvoda.

Trenutno u proizvodnji imaju razne sokove od voća i povrća kao što su: Jabuka bistri, Jabuka gusti, Aronija, Višnja, Jabuka&Mrkva, Jabuka&Menta, Jabuka&Bazga, Jabuka&Cikla, Jabuka&Crni Ribiz i druge.

Prirodni sokovi pakiraju se u raznu ambalažu, a posebno napominju mogućnost pakiranja u staklene bočice od 0,2 L, za koje su veliki interes pokazali ugostitelji i hotelijeri, te pakiranja u staklenu bocu od 1 L, „bag in box“ 3L i 5L koje su namijenjene trgovачkim centrima, a moguća su i pakiranja u „bag in box“ ambalažu od 10 L i 20 L. Godine 2017. započeli su suradnju s jednom pivovarom u Slovačkoj te za njih proizvode sokove za njihova „cider“ piva.

„Za tvrtku Brana sredstva iz fondova EU su izrazito bitna, jer bez njih zasigurno ne bismo mogli završiti investiciju ovog tipa, a bez ulaganja u tehnološko unaprjeđenje proizvodnje, jednostavno ne možeš biti konkurentan na tržištu“, rekao je Ivan Obrovac, rukovoditelj razvoja Brane d.o.o.

Ivan Bucić

Proizvodnja
tradicionalnih
mesnih proizvoda
- izgradnja zgrade i
kupnja postrojenja
za proizvodnju
tradicionalnih slavonskih
mesnih proizvoda

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Orahovica,
Virovitičko-podravska županija**

TIP OPERACIJE:

4.2.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

1.349.125,65 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

653.770,26 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

650.495,60 kn

Dugi niz godina Ivan Bucić sanjao je o izgradnji vlastitog pogona za preradu suhomesnatih proizvoda. Kako bi ostvario san, prijavio se na tip operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima“ Programa ruralnog razvoja te izgradio zgradu i kupio postrojenje za proizvodnju mesnih proizvoda.

Ivan i njegova obitelj, supruga i dvije kćeri, žive u mjestu Donje Pištane blizu Orahovice u Virovitičko-podravskoj županiji. Iako su se i njegovi roditelji bavili uzgojem svinja, Ivan je nekadašnji hobij pretvorio u pravi posao od kojeg danas živi cijela obitelj. Imaju 70 svinja na 15 hektara zemlje. Sami uzgajaju svu hranu za svinje (kukuruz, ječam, zob, nešto soje), a osim kulena, proizvode i kobasicice, slaninu, čvarke, suhi vrat...

Odluku o sufinanciranju za svoj projekt dobio je u rujnu 2015. godine, čija je ukupna vrijednost iznosila 1.349.125,65 kn. Iznos ugovorene javne potpore iznosio je 653.770,26 kn.

Ivanova vrhunska receptura za kulen donijela mu je višestruke nagrade za kvalitetu, stoga kaže kako im kupci dolaze na kućna vrata ili im oni proizvode šalju poštom, a potražnja je toliko velika da nemaju potrebe ići po sajmovima.

Ivanovi kuleni jedu se po cijeloj Hrvatskoj, od krajnjeg juga zemlje, preko Istre, Zagreba, do Slavonije.

„Slali smo ih i u Rusiju, a posebno smo ponosni što smo imali i kupce iz Kine koji su rekli kako nešto tako fino davno nisu kušali“, kaže Ivan.

4

Zdenka d.o.o.

Nabava stroja za rezanje i stroja za pakiranje sira, rashladnog tunela i hladnjачe za sirovine u samom pogonu te ulaganje u klimatizaciju proizvodnog pogona i opremanje toplinske stanice u upravnoj zgradi

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Grubišno Polje,
Bjelovarsko-bilogorska
županija**

TIP OPERACIJE:

4.2.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

5.831.257,51 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

2.914.878,75 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

2.893.298,68 kn

Dobro poznat proizvođač mliječnih proizvoda Zdenka iz Velikih Zdenaca u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji je pomoću operacije 4.2.1. „Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima“ iz Programa ruralnog razvoja uložila u nabavku opreme za preradu, punjenje, vaganje, konfekcioniranje i označavanje mliječnih proizvoda te opremu za klimatizaciju prostorija u objektima i pomoćnim građevinama za preradu mlijeka.

Ukupna vrijednost projekta iznosila je 5.831.257,51 kn, a odluku o sufinanciraju dobili su u rujnu 2015. godine. Tvrkti Zdenka d.o.o. isplaćeno je 2.893.298,68 kn u 2 rate.

Investicija u stroj za rezanje blokova sira pokazala se punim pogotkom, jer je tvrtka zahvaljujući njemu postala konkurentnija u odnosu na iste tvrtke iz Europske unije.

„Zahvaljujući Programu ruralnog razvoja dobili smo nadoknadu za 50% uloženih sredstava. Novu, suvremenu opremu smo iskoristili za stvaranje novih proizvoda koje smo plasirali na tržište ne samo u Hrvatskoj, već i na tržište EU“, kaže Željko Gatjal, predsjednik Uprave Zdenke.

Osim u Hrvatsku i susjedne zemlje, Zdenka svoje proizvode plasira u Bugarsku, Njemačku, Austriju, Španjolsku, Švedsku, a dio se otpremi i u SAD. Iako poznata po topljenom siru Zdenka koji se nalazi gotovo u svakom hrvatskom kućanstvu, Zdenka se sve više okreće i nekim drugim segmentima tržišta.

„Nabavkom nove opreme i dobivanjem tih sredstava postali smo jednako konkurentni kao i tvrtke koje se bave istom proizvodnjom u Europskoj uniji. Sada imamo istu opremu te se samo brendovi natječu na tržištu“, kaže Gatjal.

Vukovarsko-srijemska županija

Projekti sustava javnog navodnjavanja
Blata - Cerna - Cerna i Sopot - Vinkovci - Rokovci

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Vukovarsko-srijemska županija

TIP OPERACIJE:

4.3.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

Projekt br. 1: 38.592.916,00 kn

Projekt br. 2: 43.305.091,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

Projekt br. 1: 34.291.812,00 kn

Projekt br. 2: 36.970.650,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

Projekt br. 1: 0,00 kn

Projekt br. 2: 12.273.601,38 kn

Vukovarsko-srijemska županija prijavila je dva projekta sustava javnog navodnjavanja na natječaj za provedbu podmjere 4.3. „Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju i prilagodbu poljoprivredne i šumarstva”, odnosno tip operacije 4.3.1. „Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja”.

1. projekt ugovoren je u svibnju 2017., a njegova ukupna vrijednost je 38.592.916,00 kn, dok je iznos ugovorene potpore 34.291.812,00 kn. Ukupna vrijednost 2. ugovorenog projekta je 43.305.091,00 kn, dok je iznos ugovorene potpore 36.970.650,00 kn.

Riječ je o Sustavu navodnjavanja Blata - Cerna - Cerna (cca 550 ha) čiji su korisnici OPG-ovi. Izvor vode je rijeka Bitulja, potrebe za vodom u prosječnoj godini su 1.144.332 m³, a sušnoj 1.619.310 m³. Crpna stanica imat će kapacitet od 322 l/s, a vrijednost projekta je cca 34 milijuna kuna.

Drugi je Sustav navodnjavanja Sopot - Vinkovci, Rokovci (730 ha), čiji korisnici su PIK Vinkovci d.d. i OPG-ovi. Izvor vode je rijeka Bosut, potrebe za vodom u sušnoj godini su 1.684.038 m³, a crpna stanica ima kapacitet od 485 l/s.

Povećanje poljoprivrednih površina s izgrađenom infrastrukturom navodnjavanja rezultirat će kvalitetnijom i stabilnijom poljoprivrednom proizvodnjom, što bi trebalo dovesti do povećanja konkurentnosti domaćih poljoprivrednih proizvoda kako na domaćem tako i na europskom tržištu. Navodnjavanje je također jedna od mjeru učinkovite borbe protiv suše.

Uz sustave navodnjavanja, županija je pokrenula i razvojni projekt Agrotehnološki centar Vukovarsko-srijemske županije, koji je od strateške važnosti za područje županije. To je objekt za doradu, skladištenje i distribuciju voća i povrća.

Grad Gospić

Ulaganje u šumsku infrastrukturu

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Gospić,
Ličko-senjska županija**

TIP OPERACIJE:

4.3.3.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

4.071.008,65 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

4.071.008,65 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

0,00 kn

4

Grad Gospić prijavio se na natječaj za tip operacije 4.3.3. „Ulaganje u šumsku infrastrukturu“ iz Programa ruralnog razvoja za rekonstrukciju šumskih prometnica u šumskom kompleksu „Zapadni dio uz jezero Kruščica“. Ukupni iznos prihvatljivog ulaganja iznosi 4.071.008,65 kn, uz intenzitet potpore od 100%. Trenutno se za navedeni projekt provodi postupak javne nabave.

Ovim će se projektom rekonstruirati postojeća šumska cesta, koja u sadašnjem obliku i sadašnjem stanju ne ispunjava propisane tehničke uvjete za šumske ceste. Također će se povećati razina protupožarne zaštite, racionalizirati troškovi šumarskih radova (uzgajanja, zaštite, uređivanja i dr.), omogućiti lakši pristup lovištu, a predmetna prometnica imala bi i naglašenu turističku, rekreativnu te ostale općekorisne funkcije.

„Ovi projekti“ - objašnjava gđa. Nikolina Baburić, viša referentica za ruralni razvoj Grada Gospića – „povećavaju rekreacijske, turističke i zdravstvene koristi šuma te ih čine dostupnijima cjelokupnom stanovništvu, što doprinosi povećanju njihove okolišne vrijednosti.“

„Kako bi grad Gospić i njegovo stanovništvo u najvećoj mjeri iskoristili postojeće potencijale za razvoj grada i njegovo pretvaranje u perspektivnu sredinu s pozitivnim gospodarskim, demografskim i socijalnim trendovima, nužno je ostvariti koordinirano, sustavno i integrirano korištenje prepoznatih i detektiranih snaga i prilika. Smatramo da su sredstva Programa ruralnog razvoja upravo to: prilika, kako za poljoprivrednike, tako i za sam grad, kao jedinicu lokalne samouprave, koji je prema natječajima za nekoliko mjera prihvatljiv korisnik“, zaključila je Nikolina Baburić.

Kaznionica u Lepoglavi

Rekonstruiranje vinograda zaraženog zlatnom žuticom vinove loze

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Lepoglava,
Varaždinska županija**

TIP OPERACIJE:

5.2.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

41.845,47 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

41.768,52 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

0,00 kn

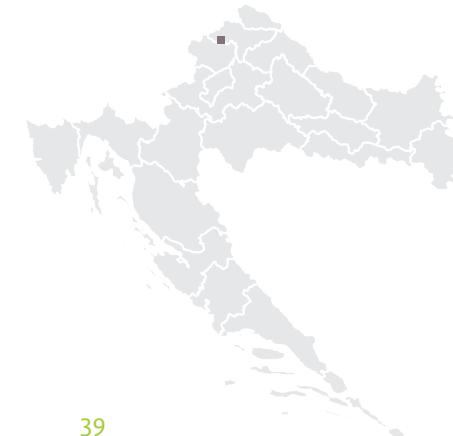
Kaznionici u Lepoglavi odobreno je 41.768,52 kn za restrukturiranje vinograda zaraženog zlatnom žuticom vinove loze (Grapevine flavescence doree) u sklopu natječaja za tip operacije 5.2.1. „*Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala*“. Sredstva planiraju uložiti u kupnju i sadnju novih sadnica vinove loze.

Projekt je odluku o sufinanciraju dobio u listopadu 2018., a isplata je u tijeku.

U lepoglavskoj kaznionici posebno su ponosni na svoju proizvodnju vrhunskih vina sa zaštićenim geografskim podrijetlom za koje su dobili niz priznanja na sajmovima i izložbama vina.

Godišnje uzgoje više od 400 svinja, dvjestotinjak ovaca s janjadi i još toliko bikova. Zatvorenici, u sklopu radne terapije, obrađuju 92 hektara poljoprivrednog zemljišta, brinu o šumama i vinogradima, a godišnje proizvedu tonu visokokvalitetnog meda. Gospodarska djelatnost Kaznionici tako donosi prihod od čak 12 milijuna kuna godišnje, koji se namjenski ulaže u poboljšanje proizvodnje i uvjeta boravka zatvorenika.

Gospodarska djelatnost Kaznionice izuzetno je važna za uspješnu resocijalizaciju zatvorenika, a donosi i prihod koji ulaže u unaprjeđenje proizvodnje te poboljšanje uvjeta u zatvoru.

5

Filip Jakob Čolaković

Ulaganje u podizanje
nasada trešnje

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Valpovo,
Osječko-baranjska županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

381.150,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

381.150,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

381.150,00 kn

Mladi poljoprivrednik Filip Jakob Čolaković iz Šaga kod Valpova u Osječko-baranjskoj županiji nositelj je OPG-a te se, u želji da podigne nasad trešnje, prijavio na natječaj za tip operacije 6.1.1. „Potpora mladim poljoprivrednicima“. Projekt mu je odobren u prosincu 2016., a njegova ukupna vrijednost je 381.150,00 kn. Projekt je još u provedbi te su mu do sada isplaćene 2 rate.

Filip obrađuje 26 hektara pod ratarskim kulturama. Kaže da mu je ambicija veća od trenutnih usjeva uljane repice, pšenice i ječma, stoga se odlučio podići nasad trešnje.

Zbog želje za podizanjem kvalitetnog voćnjaka, unaprijed je ostvario suradnju s Fakultetom agrobio tehničkih znanosti u Osijeku, čiji su mu profesori odabrali najpogodniju kasnu sortu.

Kada govorimo o prihrani nasada, istu će obavljati preko navodnjavanja, a s obzirom na to da će imati i meteorološku stanicu, svime će upravljati putem pametnog telefona. Osim dogovorene suradnje s fakultetom, unaprijed je osigurao i radnu snagu s čijim pronalaskom sve više poljoprivrednika ima problema.

„Premda je ekološka proizvodnja sve popularnija, ostat će vjerati konvencionalnoj zbog podloge Gisele 5 koja služi za podizanje gustih nasada trešnje“, poručuje Filip koji je svjestan činjenice da sorte cijepljene na tu podlogu koju će kupovati u Italiji rano ulaze u produktivnu dob te ubrzo postižu redovnu i obilnu rodnost.

Goran Flego

Kupnja teladi za tov i krave, kupnja rolera, rotodrljače, čeone hidraulike i prikolice, stjecanje potrebnih stručnih znanja te ulaganje u operativno poslovanje gospodarstva u svrhu modernizacije i unaprjeđenja procesa rada i poslovanja te povećanja proizvodnog kapaciteta na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Buzet,
Istarska županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

381.150,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

381.150,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

381.150,00 kn

Goran Flego iz Buzeta u Istarskoj županiji je posredstvom natječaja za tip operacije 6.1.1. „Potpora mladim poljoprivrednicima“ kupio telad za tov i krave te poljoprivrednu mehanizaciju, točnije roler, rotodrljaču, čeonu hidrauliku i prikolicu. Odluku o odobrenju projekta dobio je u kolovozu 2016. godine, nakon čega su uslijedile isplate u 3 rate.

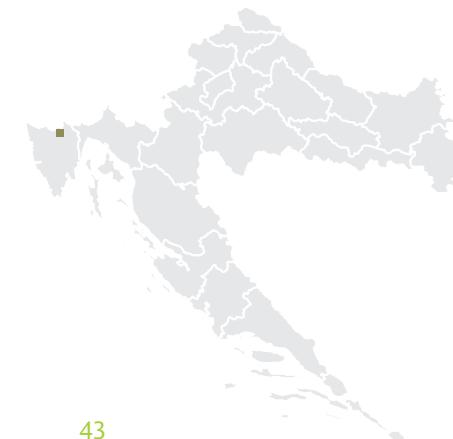
Isplaćeno mu je 381.150,00 kn, a dio sredstava uložio je i u stjecanje potrebnih stručnih znanja te u operativno poslovanje gospodarstva.

Osnovna djelatnost gospodarstva je tov teladi. Imali su šest krava i 45 grla teladi, a cilj je bio povećati njihov broj, što je ujedno i glavni razlog prijave na natječaj za tip operacije 6.1.1.

Imaju nešto i biljnih kultura, pretežno lucerne, no isključivo u svrhu proizvodnje za vlastiti tov odnosno hranidbu životinja.

Kupuju malu telad starosti 10 do 15 dana i tove bikove do 650 kg pa ih prodaju klaonicama, mesnicama, većinom na lokalnom području. Trenutno uzgajaju oko 90 grla teladi.

„Svima je teško na početku. Nije ni nama lako, cijena bikova pada, teško je odvojiti novce za bilo kakav početak, a treba ih dosta. A tu je i papirologija. Ali ako imate volje i želje, morate riskirati. Da se nismo prijavili na mjeru 6, danas od svega ovoga ne bi bilo ništa“, rekao je Goran.

Davor Matak

Podizanje dva plastenika za povrtarsku proizvodnju ukupne površine 2.400 m²

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Ražanac,
Zadarska županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

381.150,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

381.150,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

381.150,00 kn

Obitelj Matak iz Krneze obrađuje 10 hektara zemlje u Ražanačkom i Krneškom polju u blizini Zadra. Bave se proizvodnjom voća i povrća, u čemu imaju višegodišnje iskustvo i tradiciju. Uz pomoć potpore iz tipa operacije 6.1.1. „Potpora mlađim poljoprivrednicima“ izgradili su plastenik za povrće.

Zbog rizika poljoprivredne proizvodnje na otvorenom supružnici Jagoda i Davor Matak došli su do zaključka da nešto moraju mijenjati ako žele ići naprijed, jer im je cilj proizvoditi povrće tijekom cijele godine. Na ovu odluku ponukale su ih vremenske neprilike s kojima su se suočavali u razdoblju od 2013. do 2016., kada im je većina proizvodnje uništena. Krumpir im je uništen proljetnim mrazom, a posolica je spržila rajčice, krastavce i tikvice, dok je orkanska bura iz korijena iščupala lubenice i dinje.

Tada su se odlučili prijaviti na natječaj za tip operacije 6.1.1. iz Programa ruralnog razvoja, koji je namijenjen mlađim poljoprivrednicima do 40 godina starosti. Prije nego li su se javili na natječaj, dvije su godine sređivali dokumentaciju, imovinsko-pravne odnose, napravili poslovni plan i javili se na natječaj raspisan u prosincu 2015. godine.

Prijavili su projekt za izgradnju plastenika ukupne površine 2.400 četvornih metara. Odluku o dodjeli bespovratnih sredstava u 100% sufinanciranju dobili su u listopadu 2016. godine, a prvi plastenici su u cijelosti završeni i prve sadnice posađene već sredinom ožujka sljedeće godine. Projekt za izgradnju plastenika im je isplaćen u 3 rate. Od dobivene prve rate pa do izgradnje plastenika i realizacije poslovnog plana, za što su ukupno dobili 50.000 eura u kunskoj protuvrijednosti, prošlo je samo pet mjeseci. Zahvaljujući plastenicima, višestruko su povećali proizvodnju. Posadili su 5.000 sadnica rajčice, 600 presadnica paprika u dva turnusa te 2.300 krastavaca, mahune, a zatim kroz zimsko razdoblje blitvu, špinat i salatu.

Smanjili su vanjsku i povećali proizvodnju u plastenicima, jer je ona i do 40% isplativija, a i rizik je manji, budući da ne ovisi o vremenskim uvjetima - kaže ovaj mladi bračni par.

Ivana Panić

Nabava poljoprivredne mehanizacije i opreme
- traktor, malčer, cijevi
i pumpe za sustav
navodnjavanja

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Staro Petrovo Selo,
Brodsko-posavska županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

381.150,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

381.150,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

381.150,00 kn

Mladi bračni par Ivana i Matija Panić iz Vrbove u Brodsko-posavskoj županiji kroz tip operacije 6.1.1. „Potpora mlađim poljoprivrednicima“ nabavili su poljoprivrednu mehanizaciju i opremu, odnosno traktor, malčer, cijevi i pumpe za sustav navodnjavanja, kako bi podigli proizvodnju svojih nasada voća na višu razinu.

Projekt im je odobren u listopadu 2016., a za njega su ostvarili bespovratnih 50.000 eura u kunskoj protuvrijednosti koje su im isplaćene u 3 rate.

Osim za nabavu poljoprivredne mehanizacije i opreme, Ivana Panić, koja je i vlasnica OPG-a, dio sredstava uložila je i u program osposobljavanja za voćara i operativno poslovanje gospodarstva te za konzultantske usluge.

I prije nego su stupili u brak, točnije prije četiri godine, posadili su prvu plantazu s 1.000 stabala dunja i prvu plantazu ljeske koju su do sada proširili na 4 hektara.

U međuvremenu su podigli još jedan nasad od 1.000 stabala dunja. Imaju i stariji nasad šljiva, tako da sada pod voćem već imaju 7,5 hektara te planiraju i dalje širiti voćnjake. Ovi mladi i ambiciozni ljudi planiraju dio dunja prodati u svježem stanju, a planiraju i preradu tog voća u marmelade, kompote, sokove. Također počeli su proizvoditi i voćne rakije, a pomalo se bave i stočarstvom te naglašavaju kako žele ostati na selu i živjeti od svoga rada.

„Počeli smo najprije uređivati ribnjak s prekrasnim okolišem koji je Ivana naslijedila od pokojnog oca. Tako je sve krenulo, prvo sa dunjama i lješnjacima, a onda smo počeli širiti površine da bi danas-sutra od toga mogli živjeti“, kaže Matija.

Za dunju su se odlučili zato što su vidjeli da u Hrvatskoj nema puno intenzivnih nasada tog voća. Prvo su planirali saditi aroniju, ali su se onda ipak odlučili za dunju jer ona rijetko stradava od kasnih proljetnih mrazova (što je posljednjih godina sve učestalija pojava), zato što kasno procvjeta.

Dunja je otpornija na bolesti od ostalih intenzivnih voćnih vrsta pa traži manje zaštite. U njihovim voćnjacima zastupljene su dvije sorte: 90% leskovačke i 10% vranjske dunje.

„Odobrena sredstva snažan su nam vjetar u leđa i znatno će nam olakšati radove na održavanju i modernizaciji voćnjaka“, kaže Matija.

6

Hrvoje Pavlović

Građenje objekata u svrhu prerade vlastitih poljoprivrednih proizvoda – izgradnja vinskog podruma

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Kaptol,
Požeško-slavonska županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

381.150,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

381.150,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

381.150,00 kn

Mladi vinogradar i vinar Hrvoje Pavlović, sa suprugom Marijanom, ostvario je dio svog plana i to zahvaljujući potpori od 50.000 eura (u kunskoj protuvrijednosti) ostvarenoj kroz natječaj za tip operacije 6.1.1. „*Potpore mlađim poljoprivrednicima*“ iz Programa ruralnog razvoja. Tim sredstvima izgradio je vinski podrum u Češljakovcima, mjestu u blizini Velike u Požeško-slavonskoj županiji.

Projekt je prijavio u prosincu 2015. godine, a odluku o dodjeli bespovratnih sredstava u 100% sufinanciranju dobio je u srpnju 2016. godine. Gotovo godinu dana poslije krenula je izgradnja vinskog podruma koji će, kad bude opremljen, imati kapacitet za skladištenje 80.000 litara vina. U izgradnju vinskog podruma ukupno je uloženo 500.000 kn. Projekt je isplaćen u tri rate.

Dotadašnji kapaciteti nisu zadovoljavali njihove potrebe jer tržište traži veće količine, stoga im se idealna prilika ukazala kroz podmjeru 6.1. te su izgradili novi podrum, od temelja do krova.

Hrvoje uzgaja vinovu lozu na površini od devet hektara, a vinograd je vrlo blizu vinskog podruma, tako da proces od samog branja do prerade kratko traje. To je odličan potencijal za turiste koji mogu sudjelovati u berbi, a zatim i u procesu prerade grožđa u vino. Naime, područje Papuka pruža velike mogućnosti za kontinentalni turizam, jer mnogi turisti kada dođu nekoliko dana na more, ipak žele iskusiti nešto drugačije.

“Tako se to u svijetu radi! Turisti dolaze sudjelovati u poslovima, biti u dodiru s prirodom. Naravno, neće oni meni platiti da bi nam pobrali grožđe, ali će zauzvrat kupiti vino, finalni proizvod mog podruma”, rekao je Pavlović koji ne planira stati na vinskom podrumu, već će kuću staru preko 200 godina rekonstruirati u kušaonicu, odnosno prodavaonicu vina, i tako zaokružiti svoju djelatnost.

Vedrana Poletar

Ulaganje u rekonstrukciju postojećeg i podizanje novog nasada šljiva te kupnja poljoprivredne mehanizacije

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Ernestinovo,
Osječko-baranjska županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

381.150,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

381.150,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

381.150,00 kn

Vedrana Poletar iz Laslova kraj Osijeka nositeljica je OPG-a i obrađuje 12 hektara zemlje. U prosincu 2015. godine prijavila se na natječaj za tip operacije 6.1.1. „Potpora mladim poljoprivrednicima“ te je dobila 381.150,00 kn koje je uložila u kupnju poljoprivredne mehanizacije, točnije traktora, tanjurače i pluga, a dio sredstava uložen je u rekonstrukciju postojećeg i podizanje novog nasada šljiva te u konzultantske usluge.

Naime, uz soju i uljanu repicu, Vedrana je posadila i nešto voća, a ulaganje se odnosilo na krčenje voćnjaka i pripremu zemljišta za novi nasad, kupovinu sadnica i sadnju šljiva te postavljanje ograde.

Trenutno ima stotinjak šljiva sorte čačanka, ali namjera joj je posaditi ih još.

Vedrana je odluku o dodjeli sredstava zaprimila u rujnu 2016., a isplata je izvršena u 3 rate.

„Moji roditelji se već dugo bave ratarstvom, pa je nekako bilo posve prirodno da se i ja uhvatim tog posla. Neko vrijeme sam se vidjela u marketingu i poduzetništvu, ali sad vidim da sam izabrala pravu stvar jer nema boljeg osjećaja nego sjesti u traktor i obrađivati svoj komad zemlje“, rekla je Vedrana.

Zlatni kompas, obrt za poljoprivredu i savjetovanje

Modernizacija i unaprjeđenje procesa rada i poslovanja te povećanje proizvodnog kapaciteta kupnjom zemljišta te nabavkom opreme za osnovnu obradu tla: plug i tanjurača

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Gola,
Koprivničko-križevačka
županija**

TIP OPERACIJE:

6.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

380.250,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

380.250,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

380.250,00 kn

6

Domagoj Zlatar iz Gole u Koprivničko-križevačkoj županiji je u sklopu natječaja za tip operacije 6.1.1. „Potpora mlađim poljoprivrednicima“ ostvario potporu u iznosu 50.000 eura u kunskoj protuvrijednosti, koju je namijenio za kupnju poljoprivrednog zemljišta i poljoprivredne mehanizacije.

Projekt je Domagoju odobren u listopadu 2016., a isplaćen je u 3 rate.

Domagoj je već treća generacija poljoprivrednika u obitelji Zlatar. Iako je završio Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, kao i Agronomski fakultet u Zagrebu - smjer agrobiznis i ruralni razvitak, kaže kako je onu prvu i najvažniju diplomu dobio kod kuće, radeći uz oca, majku i sestru, na farmi s dvadesetak muznih krava.

Godinama Zlatarovи svoje mlijeko prodaju Dukatu, a obrađuju i 25 hektara zemlje.

„Naša farma, ovakva kakva jest, jednostavno nije primjerena 21. stoljeću. Još uvijek nismo sigurni hoćemo li modernizirati staru ili krenuti s izgradnjom posve nove. U svakom slučaju, nova mehanizacija je nužna jer puno toga radimo ručno što se u EU već odavno ne radi“, rekao je Domagoj.

Rozalinda Banić

Modernizacija i unaprjeđenje proizvodnje povrća (izgradnja plastenika i kupnja dodatne mehanizacije)

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Pašman,
Zadarska županija**

TIP OPERACIJE:

6.3.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

111.600,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

111.600,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

55.800,00 kn

Rozalinda Banić iz mjesta Kraj na otoku Pašmanu u Zadarskoj županiji, da bi proširila assortiman povrća, prijavila se na natječaj za tip operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ te je ugovorena potpora u iznosu od 111.600,00 kn. Sredstva su namijenjena podizanju plastenika od 550 četvornih metara te kupnji poljoprivredne mehanizacije.

Projekt je odluku o prihvatanju dobio u veljači 2018., a do sada je isplaćena 1. rata.

Rozalinda s obitelji uzgaja raznovrsno povrće u plastenicima i na otvorenom: od rajčice, krumpira, paprike, češnjaka, luka, krastavca, do dinja, lubenica i drugih presadnika.

„Svake godine sadimo sve više i sve se proda. Što više sadimo, to više prodajemo i to uglavnom turistima kojih je sve više na Pašmanu“, rekla je Rozalinda.

Ona, uz masline, vinograd, magunje, povrtnjak i ribarenje, skrbi i o 20 ovaca koje daju meso i sir. Svi proizvodi OPG-a Banić kao i obrta Landin su ekološki „kako ih je Bog dao“, kaže, iako službeno ne nose eko-oznaku.

Rozalinda spravlja i rakiju od magunja za koju je dobila oznaku Hrvatski otočni proizvod (HOP), a sve poznatiji je i Rozalindin mediteranski liker od naranče, magunje, mandarine, nara i dunje.

„Sve se može kad se hoće“, poručuje Rozalinda. Štoviše, ona kaže da je privilegija živjeti sa svojom obitelji u suglasju s prirodom i od svoga rada. A to Rozalindi i njenima jamči i ostanak na otoku jer, koliko god teško bilo, otok je njihova oaza i sigurnost.

Žarko Grozdanović

Nabava opreme za vinski podrum (inox tankova, visokotlačnog perača te pločastog filtera) te instalacija sustava za hlađenje i ugradnja solarnih panela

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Oriovac,
Brodsko-posavska županija**

TIP OPERACIJE:

6.3.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

113.830,50 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

113.830,50 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

113.830,50 kn

Žarko Grozdanović, vlasnik OPG-a iz Oriovca u Brodsko-posavskoj županiji sa svojom obitelji bavi se vinogradarstvom i vinarstvom, a posredstvom natječaja iz tipa operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ dobio je bespovratnih 15 tisuća eura u kunskoj protuvrijednosti, s kojima su modernizirali vinski podrum.

Investirali su u sustav za hlađenje vina za kontroliranje uvjeta fermentacije vina, nabavu pločastog filtera za grubu, finu i sterilnu filtraciju vina, dva inox spremnika kapaciteta 1.500 litara, visokotlačnog perača s vrućom vodom i solarnih panela kao obnovljivog izvora energije, čime će se osigurati velike finansijske uštede i pozitivan utjecaj na okoliš.

Projekt je odluku o prihvatanju dobio u srpnju 2016., a isplaćeno im je 113.830,50 kn u 2 rate.

U vinogradu imaju 2.500 trsova vinove loze i proizvode nekoliko tisuća litara vina na godinu, a obzirom da mu se u poslu pridružio i sin Martin, vjerujemo da će uskoro njihova vrhunska vina biti još poznatija.

Martin je od malih nogu uz oca u njihovu vinogradu, zavolio je to još kao dječak i nada se da će za 4-5 godina podići proizvodnju vina do dvadesetak tisuća litara.

„Budući da imamo obiteljski vinograd na jako dobroj jugoistočnoj ekspoziciji u oriovačkim brdima na lokaciji Živalji te da smo svladali tehnologiju proizvodnje, vjerujem da smo na dobrom putu u daljnjoj proizvodnji vina. Kod nas prevladava vinska sorta graševina s oko 95% i imamo nešto malo crnih sorti merlota i zweigelta“, rekao je Martin.

Kvalitetu vina OPG-a Grozdanović potvrđuje i nekoliko zlatnih odličja s izložbi i ocjenjivanja vina, ali i rješenje Zavoda za vinarstvo i vinogradarstvo temeljem kojeg je njihova graševina berbe 2016. klasificirana kao vrhunsko vino.

„Danas mnogi mladi ljudi zbog nedostatka posla odlaze iz Hrvatske, pogotovo iz ovih naših ruralnih područja, a ja sam od završetka fakulteta imao veliku želju i volju doći kući i tu nešto raditi. I ostao sam. Sada, kada su nam omogućene ovakve potpore kroz bespovratna sredstva Europske unije, dobio sam još veću volju i nadam se da ćemo uspjeti u našim planovima“, rekao je Martin Grozdanović.

6

Poljoprivredno-trgovački obrt „Kamenice“

Izgradnja i opremanje objekta za prezentaciju i prodaju vlastitih proizvoda

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Komiža,
Splitsko-dalmatinska županija**

TIP OPERACIJE:

6.3.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

111.600,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

111.600,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

55.800,00 kn

6

Poljoprivredno-trgovački obrt „Kamenice“ iz Podhumlja kod Komiže na otoku Visu, kojeg vode Ivanka Jović Mardešić i suprug joj Vicko, dobio je 111.600,00 kn potpore iz natječaja u sklopu tipa operacije 6.3.1. „*Potpore razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava*“ za izgradnju i opremanje objekta za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda.

Investicija se odnosi na izgradnju i opremanje vanjskog objekta za prodaju i prezentaciju prerađevina od voća, povrća i bilja, kupnju motokultivatora te na operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva (konzultantske usluge).

Odluku o dodjeli bespovratnih sredstava Mardešići su dobili u veljači 2018., a isplata je u tijeku.

„Financijska potpora iz Programa ruralnog razvoja nam je svojevrsni vjetar u leđa“, kaže Ivanka, ističući da im je, uz viziju i cilj koji imaju, dobiveni novac dobrodošla „pomoć na putu“.

Ova komiška obitelj proizvodi svoje ekstra djevičansko maslinovo ulje od domaćih sorti maslina (oblica, lastovka, levantinka) i talijanskih (pendolino, leccino), a broje 200-njak stabala svojeg maslinika dok stotinjak imaju u dugoročnom najmu. Godišnje proizvedu od 250 do 700 litara maslinovog ulja, ali sve to ovisi o godini.

Spravljaju i razne marmelade. Ima tu okusa dunje, naranče, limuna, domaće sitne višnje, tamnih šljiva, smokve, kupina...

Osim po marmeladama, njihov dom zamiriši i po ušećerenim limunovim koricama, bademima, likerima, ali i mediteranskom bilju i nekadašnjom hranom ribara, motarom i kaparima.

Mardešići, kojima u poslu pomažu sinovi Deni i Marino, nositelji su priznanja i oznake Hrvatski otočni proizvod, a sve što proizvedu i prodaju.

Mladen Petrović

Unaprjeđenje proizvodnih kapaciteta investicijom u novu mehanizaciju

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Slavonski Brod,
Brodsko-posavska županija**

TIP OPERACIJE:

6.3.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

113.830,50 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

113.830,50 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

113.830,50 kn

Mladenu Petroviću iz Brodske Varoši kod Slavonskog Broda je na prvom natječaju za tip operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ Programa ruralnog razvoja odobreno 15 tisuća eura potpore u kunskoj protuvrijednosti za nabavu poljoprivredne mehanizacije za rad u voćnjaku.

Projekt je odobren u srpnju 2016., a isplaćeno mu je 15.000 eura u kunskoj protuvrijednosti u dvije rate. Tim novcem Mladen je kupio novi traktor, frezu i malčer, upravo onako kako je to i predvidio svojim poslovnim planom.

Mladen se, otkad zna za sebe bavi poljoprivredom, a od 2008. godine bavi se voćarstvom, što njegovoj obitelji donosi dodatni prihod.

Traktor mu je bio najpotrebniji, kaže, jer je do tada imao stari, dotrajali, a freza i malčer mu sada omogućuju pravovremeno i kvalitetno obavljanje poslova u voćnjaku, kojeg redovito održava i nastoji mu pružiti sve potrebno za redovan urod.

Imaju oko 400 stabala šljive na dvije površine, jedna je u blizini kuće, a druga na brdu. Odlučio se za nekoliko čačanskih sorti kojima je zadovoljan - i kvalitetom i urodom. Nešto šljive proda na kućnom pragu, nešto na slavonsko-brodskoj tržnici, a svake godine ima i nekoliko stalnih kupaca.

Osim šljiva, imaju i 120 stabala krušaka, na parceli gdje je nekad bio obiteljski vinograd koji su iskrčili jer ga više nisu mogli obrađivati.

Sada OPG Petrović pod voćem ima oko 1,5 hektara i trenutačno ne planiraju širiti nasad šljiva i krušaka, ali nikada se ne zna, kaže Mladen, koji najveći dio posla obavlja sam. Koliko mogu, ponekad mu pomognu majka, supruga Višnja te djeca Roko i Ana, a kada je berba u jeku u pomoć priskoče i susjedi.

„Meni je ovaj novac puno pomogao, traktor i priključci mi omogućuju brže i kvalitetnije obavljanje posla u voćnjacima. Preporučio bih i drugima, posebno mlađim ljudima, da osmisle projekte i poslovne plove i da se javljuju na natječaje“, zaključuje Mladen.

Maja Sučić

Nabava 2000
sadnica artičoke
za restrukturiranje
postojećih i sadnju novih
nasada

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Zadar,
Zadarska županija

TIP OPERACIJE:

6.3.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

111.600,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

111.600,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

55.800,00 kn

Maja Sučić, vlasnica obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva s otoka Iža u Zadarskoj županiji prijavila se na natječaj za tip operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ te joj je odobreno 111.600,00 kn bespovratnih sredstava za ulaganje u nasad artičoka. Projekt je ugovoren u veljači 2018., a do sada je isplaćena 1. rata.

Dobivena sredstva uložit će u oko 2.000 novih sadnica artičoke i restrukturiranje postojećeg nasada te sadnju na površinama koje će kroz ovaj projekt očistiti i pripremiti za sadnju. Isto tako, plan je izraditi i postaviti dvije nadzemne cisterne za vodu zapremnine oko 27 kubičnih metara. Na cisterne će biti montirana krovna nadstrešnica za prikupljanje kišnice, a vodom iz cisterni navodnjavat će se nasadi artičoke. Od cisterni do nasada artičoka bit će instaliran sustav za navodnjavanje odnosno cijevni razvod koji bi funkcionirao na principu slobodnog pada i kojim bi se osiguralo kontinuirano navodnjavanje zasađenih površina. Teren je potrebno očistiti od kamena i mediteranskog raslinja, također i strojno prekopati do dubine od oko 40 cm kako bi se stvorili uvjeti za sadnju i nesmetan razvoj artičoka.

S uzgojem artičoka Maja je počela 2013. godine kada je sa suprugom Božom počela krčiti parcelu od cca 8.000 metara četvornih u uvali Soline. Bio je to veliki izazov, trebalo je imati volje i hrabrosti krenuti u poljoprivredu na otoku bez vode i u kršu gdje se sve radi ručno. Na početku od mehanizacije nisu imali ništa nego motornu pilu i kosičicu, a trebalo se uhvatiti u koštarom, makijom i crnikom na terenu koji nije obrađivan više od 50 godina.

Sada uzgajaju dvije sorte: Opal i Operu. Opal je ranije sorta i berba počinje u ožujku i traje do svibnja, a Opera dolazi kasnije tako da sezona berbe traje duže.

Sve što proizvedu prodaju na kućnom pragu u Ižu, internet prodajom i subotom na Seljačkoj tržnici u Zadru. Kažu kako ih vremenske nepogode, koje su im zadnjih godina desetkovale urod pa time i prihode - neće pokolebiti. Žele dokazati da se može živjeti i od artičoka, a ne, kako mnogi misle, samo od apartmana i kuća za odmor u prvom redu do mora.

Terra Pomarium d.o.o.

Rekonstrukcija starog
nasada miješanog voća
i kupnja dvije motorne
prskalice

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):
**Općina Rakovica,
Karlovačka županija**

TIP OPERACIJE:
6.3.1.

STATUS PROJEKTA:
U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:
117.000,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:
113.830,50 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:
56.915,25 kn

Alen Uremović, rodom iz Zagreba, s obitelji je u sklopu tvrtke Terra Pomarium d.o.o. predao projekt na natječaj za tip operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ te prošao. Od odobrenih 113.830,50 kn rekonstruirali su postojeći voćnjak, obnovili i dopunili stari nasad te podigli nasad kestena u mjestu Rakovica u Karlovačkoj županiji. Ovaj program zaokružiti će kupnjom dviju prskalica.

Budući da je projekt u provedbi, do sada je obitelji Uremović isplaćena 1. rata.

Alen s puno žara govori o ekološkom voćarstvu, o planovima, o ljepoti krajolika i prirode gdje s obitelji uzgaja voće po ekološkim načelima, kako voli reći, na jedan prirodniji način, gdje nisu u prvom planu visoki i rekordni prinosi po jedinici površine, nego proizvodnja zdravije hrane i prerada.

„Uložili smo puno energije i novca u krčenje šikara i revitalizaciju postojećih starih voćaka“, kaže Alen i dodaje da je majka Marica glavni pokretač i motor svih aktivnosti, a on, sestra Ana i otac Josip velika su potpora projektu.

Sada imaju 6,5 hektara ekoloških nasada. Od toga 2,5 hektara mješovitih voćnjaka, a na 4 hektara je kesten. Uremovići su se ozbiljno posvetili očuvanju starih sorti jabuka, a kesten će im ipak biti vodeća kultura.

U Rakovici je prirodno stanište kestena, imaju stabla stara i 270 godina. Nažalost, tamošnji kesten je dosta zaražen rakom kore i u dosta je lošem stanju stoga je obitelj Uremović odlučila krenuti u dva smjera: uz pomoć domaćih i talijanskih stručnjaka raditi na spašavanju, odnosno sanaciji starog nasada kestena i posaditi otporne francuske sorte, čije su sadnice nabavili u Španjolskoj. Dio tih sadnica visokih 2,5 do 3 metra posadili su u dobro pripremljenu zemlju i za sada se dobro razvijaju. Radi se o kestenu koji ima mikoriziran korijen, a nabavili su i opršivače.

„Smatram da u poljoprivredi i prehrani ljudi dolazi do jedne velike prekretnice u smislu organskog uzgoja hrane i samoodrživosti. Zato vjerujem da smo na dobrom putu s ovim projektom koji smo započeli u Rakovici“, optimističan je Alen Uremović, zadovoljan onim što je njegova obitelj do sada ostvarila, a prave rezultate mogu očekivati narednih godina.

Općina Kneževi Vinogradi

Izrada strategije razvoja
općine Kneževi Vinogradi

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Kneževi Vinogradi,
Osječko-baranjska županija**

TIP OPERACIJE:

7.1.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

53.750,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

38.750,00 kn

Općina Kneževi Vinogradi u Osječko-baranjskoj županiji podnijela je zahtjev za natječaj za tip operacije 7.1.1. "Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave i naselja u ruralnim područjima".

Iznos ugovorene javne potpore iznosi 53.750,00 kn. Projekt je u provedbi te je do sada isplaćena jedna rata.

Općina Kneževi Vinogradi imaju čak 15.000 hektara obradivih površina, od čega najveći dio (13.000 ha) otpada na ratarske kulture, a ostalo na vinograde i voćnjake.

„Nema tu previše razmišljanja. Poljoprivreda i turizam su nam glavne grane u koje ulažemo i u koje ćemo i u budućnosti ulagati“, kaže nam Vedran Kramarić, načelnik jedne od najvećih općina u Baranji, poznatoj prije svega po vinskoj cesti u selima Suza i Zmajevac, bogatoj vinskim podrumima, odnosno surducima i gatorima.

Općina Kneževi Vinogradi obuhvaća sedam naselja: Kneževi Vinogradi, Zmajevac, Karanac, Suza, Kamenac, Kotlina i Mirkovac te dva radnička naselja - pustare, Jasenovac i Sokolovac.

Općina Lovas

Izrada Strategije razvoja
Općine Lovas za
razdoblje 2015.-2020.

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Lovas,
Vukovarsko-srijemska županija**

TIP OPERACIJE:

7.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

93.750,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

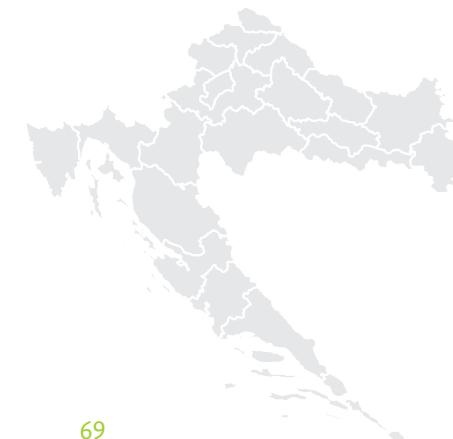
93.750,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

93.750,00 kn

Općina Lovas je posredstvom natječaja iz tipa operacije 7.1.1. „*Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave i naselja u ruralnim područjima*“ Programa ruralnog razvoja dobila 93.750,00 kn za izradu razvojne strategije Općine do 2020. godine.

Ova općina, koju uz mjesto Lovas čini i mjesto Opatovac, slovi kao vrlo uspješna jedinica lokalne samouprave i mnogima je za primjer kako pametno služiti svojim stanovnicima. U Lovasu, naime, smatraju kako vlast ne vlada, već služi i pomaže kako bi stanovništvo imalo što ugodniji život, a ova općina u mnogočemu prednjači ne samo u svojoj Vukovarsko-srijemskoj županiji, već i u cijeloj Hrvatskoj. Prije svega, po uspješnom povlačenju novca iz fondova EU.

7

Varkom d.d.

Ulaganje u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):
Varaždinska županija

TIP OPERACIJE:
7.2.1.

STATUS PROJEKTA:
U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

Projekt br. 1: 7.441.704,00 kn

naziv: Izgradnja spojnog kanala između mreže naselja Jalžabet i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Projekt br. 2: 5.025.722,57 kn

naziv: Vodoopskrbna mreža "Visoka zona Klenovnik"

Projekt br. 3: 3.119.465,10 kn

naziv: Producetak vodovodne mreže visoke zone u naselju Hrastovec Toplički

Projekt br. 4: 6.486.878,80 kn

naziv: Vodoopskrba na području visoke zone Općine Breznički Hum - Šćepanje

Projekt br. 5: 6.748.250,00 kn

naziv: Izgradnja vodnogospodarskog sustava – distributivne mreže u naseljima Ljubešćica, Rakovec i Kalnička Kapela

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

Projekt br. 1: **6.948.500,00 kn**

Projekt br. 2: **4.865.947,85 kn**

Projekt br. 3: **1.639.512,69 kn**

Projekt br. 4: **4.130.343,08 kn**

Projekt br. 5: **6.748.250,00 kn**

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

Projekt br. 1: **3.400.000,00 kn**

Projekt br. 2: **2.400.000,00 kn**

Projekt br. 4: **1.125.663,73 kn**

Varaždinska komunalna tvrtka Varkom d.d. provodi pet projekata financiranih sredstvima Programa ruralnog razvoja odnosno tipa operacije 7.2.1. „Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda“.

U okviru prvog natječaja za provedbu tipa operacije 7.2.1, korisniku Varkom d.d. je dodijeljena potpora za četiri projekta u ukupnom iznosu od 17.584.303,62 kn.

Za projekt izgradnje produžetka vodovodne mreže visoke zone u naselju Hrastovec Toplički korisniku Varkom d.d. odobrena je potpora u iznosu od 1.639.512,69 kn. Radovi u okviru navedenog projekta započeli su 2018. godine. Za projekt izgradnje vodoopskrbe na području visoke zone Općine Breznički Hum - Šćepanje odobrena je potpora u iznosu od 4.130.343,08 kn. Za projekt izgradnje vodoopskrbne mreže visoke zone u Klenovniku odobrena je potpora u iznosu od 4.865.947,85 kn te je za izgradnju spojnog kanala između mreže naselja Jalžabet i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda korisniku Varkom d.d. odobrena potpora u iznosu od 6.948.500,00 kn.

Realizacijom ovih projekata bit će riješen problem vodoopskrbe na uglavnom briježnim područjima navedenih jedinica lokalne samouprave. Varkom d.d. na ovaj način proširuje svoj vodovodni sustav od 1.570 kilometara vodovoda te dobiva nove kupce. Bez mogućnosti sufinciranja ovih projekata iz Programa ruralnog razvoja oni bi bili teško ostvarivi, budući da je riječ o vrlo velikim i složenim investicijama.

„Da smo sami krenuli u njihovu realizaciju, bili bismo prisiljeni kontinuirano povećavati cijenu vode, kako bi se ti sustavi amortizirali. Dakle, mještani na ovim područjima, koja se uglavnom nalaze u visokim zonama, dobivaju vodovod i sigurnu opskrbu vodom, a Varkom d.d., zahvaljujući sredstvima iz Mjere 7, štiti cijenu vode. Rješavamo neka od kritičnih područja u Varaždinskoj županiji, koja do sada nije imala vodovodnu mrežu. Ti su projekti izuzetno važni za jedinice lokalne samouprave, novi korisnici s velikim nestropljenjem očekuju završetak radova, kako bi konačno dobili normalnu opskrbu vodom“, rekao je Željko Bunić, direktor varaždinskog Varkoma.

Peti projekt istog korisnika ugovoren je 19. kolovoza 2019. godine u okviru drugog natječaja za provedbu tipa operacije 7.2.1. Projekt se odnosi na izgradnju vodnogospodarskog sustava – distributivne mreže u naseljima Ljubešćica, Rakovec i Kalnička Kapela. Vrijednost ovog projekta (ujedno i vrijednost ugovorene potpore) iznosi 6.748.250,00 kn.

S obzirom na to da su svi navedeni projekti u provedbi, do sada je za njih 3 isplaćena prva rata, odnosno korisniku je isplaćeno ukupno 6.925.663,73 kn potpore do sada.

Općina Kneževi Vinogradi

Izgradnja ceste u dionici
od kružnog toka do ulice
Moše Pijade i dalje do
gradskog bazena

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Kneževi Vinogradi,
Osječko-baranjska županija**

TIP OPERACIJE:

7.2.2.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

5.708.963,80 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

2.665.223,17 kn

Općina Kneževi Vinogradi u Osječko-baranjskoj županiji prijavila se na natječaj za tip operacije 7.2.2. „Ulaganje u građenje nerazvrstanih cesta“. Ugovoren je iznos javne potpore od 5.708.963,80 kn za izgradnju nerazvrstane ceste od kružnog toka do ulice Moše Pijade te u produžetku izgradnja nerazvrstane ceste i parkirališta jugoistočno od bazena u Kneževim Vinogradima. Ugovor je potpisana u veljači 2018. te je još u provedbi.

Inače, Općina Kneževi Vinogradi obuhvaća sedam naselja: Kneževi Vinogradi, Zmajevac, Karanac, Suza, Kamenac, Kotlina i Mirkovac te dva radnička naselja - pustare, Jasenovac i Sokolovac, a slovi kao Općina s najviše obradivih površina u Hrvatskoj.

Grad Skradin

Rekonstrukcija postojeće
građevine i njena
prenamjena u dječji vrtić

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Skradin,
Šibensko-kninska županija**

TIP OPERACIJE:

7.4.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

9.307.576,88 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

7.448.000,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

3.724.000,00 kn

Grad Skradin dokaz je da Program ruralnog razvoja nije samo ulaganje u poljoprivredu, pa će tako pomoći sredstava dobivenih na natječaju za tip operacije 7.4.1. „*Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezani infrastrukturu*“ rekonstruirati postojeću građevinu čest. zem. 188/3 k.o. Skradin i prenamijeniti je u dječji vrtić kapaciteta 70 djece.

Ovaj projekt ugovoren je u svibnju 2018., a njegova ukupna vrijednost je 7.448.000,00 kn.

„*Ne možemo se pohvaliti velikim brojem djece zbog depopulacije koja nije zaobišla ni Grad Skradin. Imamo pedesetak djece, ali odobreni nam je projekt dobra osnova da i to popravimo, svakako na to gledamo kao na jedan od poticaja demografske obnove*“, rekao je gradonačelnik mr.sc. Antonije Brajković.

Novi vrtić planirano će osvanuti na mjestu derutne zgrade, odnosno, planirana je rekonstrukcija objekta kojeg je 60-ih godina prošlog stoljeća koristila vojska, a danas dijelom koristi Osnovna škola Skradin. Gradnja vrtića nužna je i potrebna gradu, jer djeca trenutno idu u privatni vrtić, čiju cijenu roditeljima sufinancira gradska uprava, a koji je prostorom - kaže gradonačelnik - neadekvatan za vrtičku djecu. Otvaranje vrtića značit će, dakako, i nova zapošljavanja odgojiteljica, stručnog i pomoćnog osoblja.

Javna ustanova Priroda

Uspostava i uređenje
poučnih staza, vidikovca
i manje infrastrukture
na području značajnog
krajobraza Kamačnika

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Vrbovsko,
Primorsko-goranska županija**

TIP OPERACIJE:

8.5.2.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

423.750,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

415.893,75 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

0,00 kn

Partneri Javna ustanova Priroda i Grad Vrbovsko prijavili su se na natječaj za tip operacije 8.5.2. „Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture“ te im je u srpnju 2018. odobreno 415.893,75 kn za uspostavu i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture na području značajnog krajobraza Kamačnik u Primorsko-goranskoj županiji.

Kanjon Kamačnik jedan je od bisera Gorskog kotara, a zbog blagog uspona, šetnica je pristupačna većem broju posjetitelja i predstavlja idealno izletište za obitelji, pojedince bilo koje dobi, grupe turista, škole u prirodi i sve druge ljubitelje očuvane prirodne baštine.

Projekt se u cijelosti financira bespovratnim sredstvima, a obuhvaća uspostavu turističko-edukativne staze uz tok Kamačnika na potezu od zaseoka Vujnovići do izvora Kamačnika, ukupne dužine oko 1.600 metara. Uređenje staze unosi minimalne, ali kvalitativne promjene u neposredni krajobrazni prostor jer se implementacijom novih elemenata i revitalizacijom neprohodne i danas naizgled neutraktivne postojeće šumske staze, u krajobraz unosi percepcijsku raznolikost i stvara ugodan i pomalo bajkovit ambijent.

Tematska staza opremljuje se edukativnim panelima i odmorišnim zonama te prostorom namijenjenim za igru s tunelima od pruća, a nadovezuje se na postojeće tematske i pješačke staze.

Kroz četiri edukativne cjeline posjetitelji će saznati zanimljivosti o fauni i flori samog kanjona i toka Kamačnika te fenomenu krškog izvora. Vodotok Kamačnika dugačak je 3,2 kilometara s velikim brojem kaskada, nizom brzaca i manjih slapišta, što dodatno povećava atraktivnost prostora. Na nekoliko lokacija duž staze postavit će se paneli na kojima će biti opisane prirodne osobitosti Kamačnika, postavit će se i klupice za odmor, uživanje u krajobrazu i zvukovima prirode, a neposredno uz potok na livadi postavit će se didaktički elementi za igru.

LAG Sjeverna Istra

Edukativna staza „Put tartufa i popratni sadržaji“

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Buzet,
Istarska županija**

TIP OPERACIJE:

8.5.2.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

484.268,50 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

140.360,84 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

45.086,87 kn

LAG Sjeverna Istra je krajem 2016. godine prijavio projekt na natječaj za tip operacije 8.5.2. „Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture“ naziva „Edukativna staza - put tartufa“, kako bi uredili edukativnu stazu kroz šumu u naselju Vrh.

Nakon provedenih nekoliko faza procjene projekta, u ožujku 2018. godine donesena je Odluka o dodjeli sredstava u iznosu od 140.360,84 kn. Projekt obuhvaća uspostavu i uređenje edukativne staze kroz šumu u naselju Vrh ukupne dužine 500 metara. Uređenje staze unosi kvalitetne promjene u prirodnom krajoliku s ciljem povećanja svijesti o važnosti očuvanja tartufa kao podzemne gljive, očuvanja njegovog staništa i razvoja dodatnog turističkog proizvoda koji će se povezati s bogatom eno-gastronomskom ponudom ovoga kraja.

Na samoj stazi postavit će se smjerokazi, klupice i edukativne ploče koje će sadržavati informacije o specifičnostima biljnih i životinjskih vrsta, biološkoj vrijednosti tartufa, karakteristikama njegovog staništa te o načinu ulova. Stazom će se predstaviti i karakteristični psi za ulov tartufa, brand „lov na tartuf“ kao turistički proizvod koji se u posljednjih godina razvija u sklopu privatnih inicijativa lokalne zajednice ovog kraja.

„Jedan od osnovnih ciljeva i razloga zašto smo krenuli u izradu edukativne staze „Put tartufa“ jest stvoriti prepoznatljivost ovog područja pogodnog za rast tartufa, educirati posjetitelje o važnosti tartufa te pružiti ugodan boravak na svježem zraku, u druženju s obitelji i prijateljima uz uživanje u jedinstvenom pogledu i bogatstvu šume“, izjavila je voditeljica LAG-a Sjeverna Istra, Ana Žužić.

Fagus drvno prerađivački obrt

Kupnja novih strojeva i opreme

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Stara Gradiška,
Brodsko-posavska županija**

TIP OPERACIJE:

8.6.2.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

1.850.642,48 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

925.321,24 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

922.720,14 kn

Dominik Kljaić iz Stare Gradiške u Brodsko-posavskoj županiji prijavio je projekt na natječaj za tip operacije 8.6.2. „Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva“ za ulaganje u kupnju novih strojeva i opreme u svrhu modernizacije i unaprjeđenja poslovanja drvoprerađivačkog obrta Fagus.

Projekt je odobren u listopadu 2018., a iznos ugovorene javne potpore iznosi 925.321,24 kn, dok je ukupna vrijednost projekta 1.850.642,48 kn.

Drvoprerađivački obrt Fagus bavi se proizvodnjom paleta, letvica i drvenih elemenata. Odobrenom potporom Fagus će uvelike modernizirati i proširiti proizvodnju, omogućiti nova zapošljavanja, zadovoljiti potražnju za paletama, a nadaju se da će im Hrvatske šume omogućiti i povećanje kvote za nabavu trupaca.

„S novim strojevima moći ćemo utrostručiti proizvodnju“, kaže Antun Kljaić, Dominikov otac.

„Mi nikada ne bismo mogli ići u ovoliko proširenje da se svojim projektima nismo kandidirali za sredstva Europske unije koja su nam velika potpora. U ovim uvjetima proizvodnje i poslovanja u Hrvatskoj teško je kupiti nekakav stroj od milijun kuna pa zašto ne bismo iskoristili sve pogodnosti korištenja tih poticajnih sredstava.

Prema našim dosadašnjim pozitivnim iskustvima, sredstva fondova EU mogu puno pomoći unapređenju našeg gospodarstva, ali bi se poduzetnici, vlasnici tvrtki i OPG-ova trebali svojim projektima i idejama više zauzimati za njihovo korištenje. Na žalost, čini mi se da mnogi još nisu spremni ulaziti u takve pothvate, možda se boje rizika i odgovornosti. Možda su i nedovoljno informirani. Mi smo shvatili da se uz dobru konzultantsku kuću koja zna svoj posao, i kojoj je stalo da dobar projekt prođe, može puno napraviti“, rekao je Dominik Kljaić.

Poljoprivredna zadruga Slavonski svinjogojac

Uspostava proizvođačke organizacije PZ Slavonski svinjogojac

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Brodsko-posavska županija
Vukovarsko-srijemska županija
Osječko-baranjska županija

TIP OPERACIJE:

9.1.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

3.779.650,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

3.779.650,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

744.000,00 kn

Poljoprivredna zadruga Slavonski svinjogojac sa sjedištem u Vrpolju u Brodsko-posavskoj županiji u kojoj je trenutno 40-tak članova iz Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske i Brodsko-posavske županije s proizvodnjom od 25.000 svinja godišnje, prijavila se na natječaj za tip operacije 9.1.1. „Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija“ te joj je odobreno 3.779.650,00 kn za uspostavu proizvođačke organizacije. Projekt je odluku o sufinanciraju dobio u kolovozu 2018., a do sada je isplaćena 1. rata.

Želja članova je kroz proizvođačku organizaciju osigurati planiranu proizvodnju i prilagoditi je potražnji, posebice u pogledu kvalitete i količine te koncentrirati ponudu i stavljati na tržište vlastite proizvode, optimizirati troškove proizvodnje i povrat ulaganja, stabilizirati proizvođačke cijene.

Dobivena sredstva bit će im početni kapital koji će omogućiti da se vrlo brzo brendirano meso PZ Slavonskog svinjogojca nađe na policama trgovina. Za početak bi to bilo svježe svinjsko meso te trajni i polutrajni proizvod, ali bi se s vremenom assortiman proizvoda širio. U planu je i gradnja vlastite klaonice i pakirnice.

Prema riječima pročelnika za poljoprivredu Vukovarsko-srijemske županije Andrije Matića, osnivanjem Proizvođačke organizacije PZ Slavonski svinjogojac, županijske vlasti nastoje potaknuti oporavak svinjogojske proizvodnje na slavonskom selu, ovoga puta uz pomoć sredstava EU koja su na raspolaganju. Kako kaže Matić, bilo bi neodgovorno ne iskoristiti sve mogućnosti koje se iz fondova EU pružaju domaćim svinjogojcima, kako bi hrvatska poljoprivredna i stočarska proizvodnja stale na vlastite noge.

Nada Hribar

Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja - crna slavonska svinja

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Suhopolje,
Virovitičko-podravska županija**

TIP OPERACIJE:

10.1.9.

STATUS PROJEKTA:

**Isplaćen dio višegodišnje
potpore**

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

**23.808,00 kn
(dio višegodišnje obveze)**

Josip Lilek iz Suhopolja u Virovitičko-podravskoj županiji se sa svojom suprugom Nadom Hribar, koja je i vlasnica obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odlučio na uzgoj crnih slavonskih svinja. OPG nosi oznaku Meso hrvatskih farmi, a kroz mjeru 10 Programa ruralnog razvoja čuvaju ovu autohtonu pasminu.

Prije više od pet godina, točnije 2013., ogradio je tri hektara površine i nabavio nekoliko grla. Sada Josip na imanju, koje je 10-ak kilometara od Suhopolja prema Daruvaru, drži 150 grla crnih slavonskih svinja, od čega je oko 50 krmača. Svega par godina ranije, 2016. godine, imao je 16 krmača, za što je ostvario potporu od 23.808,00 kn kroz IAKS mjeru 10 Programa ruralnog razvoja, odnosno tip operacije 10.1.9. „Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja“.

Na livadama Josip uzgaja biljke za sijeno, ponajviše lucernu koju svinje obožavaju, kaže. „Hranim ih samo domaćim proizvodima, prirodnim, bez ikakvih dodataka. Jedu kukuruz, tritikal, ječam, sirutku i sijeno. Nisam ni znao da vole sijeno dok ga jednom nisam stavio pod njih kad nisam imao slame. Drugi dan sam došao na imanje i video sam da ga više nema, tako da s obzirom da ga toliko vole sada redovno dobiju sijeno, svaki dan.“

Što se tiče sirutke, popiju je oko 1.000 do 1.500 litara na dan, a njezin utjecaj se posebno vidi na kvaliteti mesa, budući da je sirutka bogat izvor proteina.

Pet godina otkako uzgajaju svinje, veterinar nije dolazio na imanje. Svinje su zdrave i otporne, ne primaju nikakve lijekove, antibiotike ni željezo nakon prasenja, a pohvalio se Josip da niti on nije bio bolestan otkako se bavi ovim poslom u prirodi i hrani tim mesom te da pet godina nije morao kod doktora.

„Sredstva koja dobijemo po krmači dobro dođu. Troškovi hrane su nam vrlo visoki i svaka kuna nam koristi. Eto, imam i velikih gubitaka zbog životinja iz šume, ponajprije lisica i čagljeva koji mi kradu prasce“, rekao je Josip Lilek, koji na imanju drži i 15-ak mačaka koje „čuvaju teren“, no i one nekada loše prođu. „Barem hvataju štetočine“ - zadovoljno kaže Josip, koji se planira baviti ovim poslom - „dokle god ga zdravlje služi“.

Ministarstvo poljoprivrede

Očuvanje životinjskih genetskih izvora

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Bjelovarsko-bilogorska županija,
Brodsko-posavska županija,
Dubrovačko-neretvanska
županija,
Grad Zagreb,
Istarska županija,
Karlovачka županija,
Koprivničko-križevačka županija,
Krapinsko-zagorska županija,
Ličko-senjska županija,
Međimurska županija,
Osječko-baranjska županija,
Požeško-slavonska županija,
Primorsko-goranska županija,
Šibensko-kninska županija,
Sisačko-moslavačka županija,
Splitsko-dalmatinska županija,
Varaždinska županija,
Virovitičko-podravska županija,
Vukovarsko-srijemska županija,
Zadarska županija,
Zagrebačka županija**

TIP OPERACIJE:

10.2.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA:

1.277.850,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

1.277.850,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

0,00 kn

Hrvatska poljoprivredna agencija (koja je tijekom 2019. postala sastavni dio Ministarstva poljoprivrede) će zahvaljujući sredstvima iz tipa operacije 10.2.1. „Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi“ opremiti moderni i cijeloviti laboratorij Banke gena domaćih životinja Republike Hrvatske, kao temeljne jedinice u programima dugoročnog očuvanja svih naših domaćih pasmina.

Još početkom 2013. godine u Hrvatskoj poljoprivrednoj agenciji (HPA) su postavljeni temelji Banke gena domaćih životinja Republike Hrvatske. Banka gena je od rujna 2017. sastavni dio Službe za genetsko vrjednovanje domaćih životinja i banku animalnih gena pri HPA. Lokacija smještaja Banke gena i laboratorijske prostorije bivše HPA u Poljani Križevačkoj.

Republika Hrvatska duži niz godina učestvuje u očuvanju i zaštićenju domaćih životinja kroz razne stručne programe i dodjelom novčanih potpora. Prema Popisu izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinja nastalih na prostoru Republike Hrvatske, definirano je 27 pasmina u kategoriji izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja.

Upravo je godišnji plan rada na očuvanju i razvoju životinjskih genetskih resursa i Banke gena domaćih životinja Republike Hrvatske za 2018. godinu, koji je prihvaćen od strane Ministarstva poljoprivrede, bio osnova za prijavu HPA na ovaj tip operacije. To će se realizirati kroz devet aktivnosti.

Kroz navedene aktivnosti planira se nastaviti s prikupljanjem i pohranom biološkog materijala, opremiti laboratorijsku banku gena s potrebnom opremom, kako za skladištenje tako i za provedbu suvremenih metoda i postupaka obrade biološkog materijala. Provest će se aktivnosti karakterizacije populacija koristeći fenotipske i genotipske karakteristike, što će u konačnici omogućiti dobivanje vjerodostojnih podataka na molekularnoj razini o genetskom stanju populacija izvornih pasmina goveda te stvaranju temelja za plansko vođenje uzgoja na molekularnoj razini u cilju očuvanja genetske varijabilnosti, pojasnio je tadašnji ravnatelj HPA doc.dr.sc. Zdravko Barać.

Prvi put će se planski provesti primjena suvremenih metoda molekularne genetike kroz postupke genotipizacije izvornih pasmina koristeći SNP genetske markere, čime će se omogućiti i otkrivanje genetskih defekata i karakteristika u ovim populacijama, potvrđivanje roditeljstva na molekularnoj razini te procjena udjela genoma koji pripada određenoj jedinki i pasmini. Pomoću genetske karakterizacije utvrdit će se autentičnost pasmine te će se izlučiti iz uzgoja one životinje koje su imale visoki udio drugih pasmina. Informacije o genotipu SNP-ova ujedno će biti i osnova za genomsko vrednovanje. Sve spomenute aktivnosti pratit će i korištenje računalnih programa obrade, analize i pohrane materijala.

10

Vlaho Prović

Plaćanja za prijelaz
na prakse i metode
ekološkog uzgoja citrusa
i maslina

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Opuzen,
Dubrovačko-neretvanska
županija**

TIP OPERACIJE:

11.1.

STATUS PROJEKTA:

**Isplaćen dio višegodišnje
potpore**

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

**16.471,04 kn
(dio višegodišnje obveze)**

Vlaho Prović iz Opuzena u Dubrovačko-neretvanskoj županiji bio je korisnik sredstava iz IAKS mjera ruralnog razvoja za podmjeru 11.1. "Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode", za prelazak iz konvencionalne u ekološku poljoprivrednu proizvodnju citrusa i maslina. Korisnik je i podmjeru 11.2. "Plaćanje za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja", ukupne vrijednosti potpore ostvarene za 2016. od 16.471,04 kn (dio višegodišnje obveze).

Na OPG-u na poljoprivrednoj površini od 3,4 hektara uzgajaju mandarine, naranče, limun, klementine, a bave se i proizvodnjom maslinovog ulja.

Mandarine čine 80% proizvodnje, a zaokret u proizvodnji, otkrivaju Provići, napravili su 2016. godine. Bila je to godina promjena, kada su svu svoju proizvodnju, na šest parcela, prijavili u ekološku poljoprivredu. U njihovim promišljanjima, stavovima prema proizvodnji citrusa i maslina, nastaje veliki preokret. Okreću se ekološkoj proizvodnji te od nadzornih stanica dobivaju potvrđnicu za ekološku proizvodnju u prijelaznom periodu.

Upravo zato ih je zanimala IAKS mjeru 11 „Ekološki uzgoj“.

„Ova mjeru nam je puno pomogla u početnoj poljoprivrednoj proizvodnji, dodaje mladi poljoprivrednik.

„Radeći na zemlji, razgovarajući s ljudima, promatrajući prirodu koja nas okružuje, uvidjeli smo da je krajnje vrijeme da se čovjek prestane boriti protiv prirode, da je krajnje vrijeme da se ljudi i priroda opet udruže i vole. Nije lako napraviti zaokret, promjeniti se, ali shvatili smo da nikad nije kasno napraviti pravu stvar, nanovo učiti, stjecati nove spoznaje. Za to treba puno rada, ručne obrade, a ponajviše ljubavi. Ljubavi ne nedostaje, ona seže još iz djetinjstva, poljoprivreda je oduvijek bila osnovna djelatnost naše obitelji“, naglašavaju otac i sin.

11

Božana Marić

Plaćanja za održavanje
praksi i metoda ekološkog
uzgoja žitarica i uljarica

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Bilje,
Osječko-baranjska županija**

TIP OPERACIJE:

11.2.

STATUS PROJEKTA:

**Isplaćen dio višegodišnje
obveze**

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

**265.780,68 kn
(dio višegodišnje obveze)**

Jozo Marić iz Bilja kod Osijeka sa suprugom Božanom, koja je i nositeljica OPG-a, obrađuje gotovo 156 hektara zemlje i bavi se ekološkom poljoprivredom. Koristi sredstva namijenjena za IAKS mjeru 11, odnosno podmjeru 11.2. Programa ruralnog razvoja: „Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda“. Tako su za 123,26 hektara ekoloških površina za 2017. godinu ostvarili 265.780,68 kn potpore.

Potpore u podmjeru 11.2. bespovratna je u vidu godišnjeg plaćanja po hektaru kao nadoknada korisniku zbog gubitka prihoda i dodatnih troškova koji su rezultat usklađivanja s posebnim uvjetima, a koji nadilaze minimalno propisane uvjete.

Božana i Jozo, uz pomoć djece, bave se ekološkim uzgojem pšenice, pira, suncokreta, kukuruza, lucerne, soje, japanskog graha, zobi, tritikala i sl., a proizvode izvoze u Njemačku, Austriju i Dansku. Uzgajaju i svinje koje hrane čičokom, lomom žitarica i uljarica.

Križali su svinju fajfericu s hempširom i tako dobili svinje koje brže rastu, a meso im je ukusnije i sočnije. Za sada proizvode meso i suhomesnate proizvode za obitelj i širi krug prijatelja, a kvalitetu tih proizvoda dokazali su na raznim natjecanjima gdje su osvajali medalje.

„Naše svinje ne jedu koncentrate, nego lom od žitarica i uljarica, a zbog njih smo počeli uzgajati i čičoku. To je vrhunsko meso, a za izvrstan kulen potrebbni su još dobra paprika i domaći češnjak“, rekao je Jozo Marić.

Jozo je napomenuo kako čekaju i druge natječaje Programa ruralnog razvoja kako bi izgradili veće skladište za skladištenje uljarica i žitarica tijekom žetve, a nestrpljivo čekaju i potporu za električnu ogradu kojom bi ogradili oranice i livade, da svinje mogu nesmetano pasti, bez opasnosti od čagljeva i drugih divljih životinja.

Najviše ih veseli što su tu strast prenijeli i na svoju djecu koja žele ostati raditi na selu i u poljoprivredi.

11

Biserka Starčević

Plaćanja u gorsko
planiniskim područjima
- GPP

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Općina Fužine,
Primorsko-goranska županija**

TIP OPERACIJE:

13.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

21.320,66 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

21.320,66 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

21.320,66 kn

Biserka Starčević vlasnica je OPG-a iz Liča u općini Fužine u Primorsko-goranskoj županiji koja se bavi stočarstvom i u programu je očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Obzirom da se OPG nalazi u gorsko-planinskom području sa značajnim prirodnim ograničenjima, korisnica je IAKS mjeru 13, odnosno podmjere 13.1. „Plaćanja u gorsko planinskim područjima - GPP“, za što je dobila 21.320,66 kn.

U radu OPG-a pomaže joj cijela obitelj, a pogotovo unuk Dario Colnar. Uzgajaju 12 grla autohtone pasmine goveda - buše. Dario smatra da potpore dobro dođu jer da ih nema, smanjio bi se broj uzgoja zaštićenih pasmina životinja.

„Naš je OPG u gorsko - planinskom području gdje doista jesu otežani uvjeti uzgoja stoke, počevši od konfiguracije terena do specifičnih klimatskih uvjeta odnosno oštре zime“, kaže Dario. Dodaje da je, kada zapadne snijeg, problem doći i do štale. Za izvornu pasminu goveda, buše, obitelj se odlučila jer je to izdržljiva životinja, nevelikih zahtjeva, nije boležljiva, dosta je i skromnija prehrana, odnosno ne traži dodatke prehrani poput određenih silišta i smjesa, a i s tamošnjeg je područja.

Osim zaštićenih pasmina buša, na imanju koje se prostire na oko 30-ak hektara poljoprivrednog zemljišta imaju i 15-ak jelena lopatara te fazana, paunova, ukrasnih kokoši, konja pasmine Haflinger odnosno ovaca suffolk i solčavsko - jezerskih, a uzgajaju i više vrsta bobičastog i egzotičnog voća.

Sve biljno i životinjsko blago posjetiteljima imanja zasad je dostupno „na otvorenom“, ali planiraju dio gospodarstva staviti „pod krov“. U budućnosti bi kod Starčevića zaživjela i kušaonica gdje bi prodavalii sok i čaj od aronije, pekmeze i druge delecije od voća.

Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Implementacija načina obrade tla u integrirani sustav proizvodnje soje

TIP OPERACIJE:

16.1.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

37.200,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

0,00 kn

Podnošenjem zahtjeva za potporu putem natječaja za tip operacije 16.1.1. „Potpora za osnivanje operativnih skupina”, Agronomski fakultet u Zagrebu dobio je priliku za realizaciju projektne ideje koju je prijavila prof.dr.sc. Klara Barić, ovlaštena voditeljica projekta. Naziv projekta je „Implementacija načina obrade tla u integrirani sustav proizvodnje soje”.

Projekt, odnosno ideja projekta prijavljena je u travnju 2018. na natječaj za tip operacije 16.1.1. u okviru mjere 16, koja ima za cilj potporu za osnivanje „operativnih skupina” a ugovoreni iznos potpore je 37.200,00 kn.

Operativnu skupinu mogu činiti partneri iz četiri područja djelovanja (potrebna su minimalno dva partnera): poljoprivredna gospodarstva (ekonomske veličine 2.000-50.000 eura), javne ustanove u poljoprivredi, iz tehničkog područja (trgovina, prerada i sl.), regionalna (lokalna) samouprava i znanstvene institucije koje ujedno podnose zahtjev za potporu i odgovorne su za provedbu.

Budući da su primarni „novi” ciljevi i strategija ZPP-a očuvanje ruralnog prostora, zaštita zdravlja ljudi, okoliša i bioraznolikosti, projektnom idejom usmjerili su se na poljoprivredne prakse korisne za postizanje navedenih ciljeva. Operativnu skupinu za provedbu projektne ideje predstavljaju dva partnera (Agronomski fakultet i šest OPG-ova). Međutim, Agronomski fakultet kao partner u operativnoj skupini predstavljen je s relativno velikim brojem različitih specijalista (herbologija, entomologija, opća proizvodnja bilja, pedologija, mehanizacija, agroekonomija) jer poljoprivreda sama po sebi integrira velik broj različitih specijalnosti koje su istovremeno u vrlo kompleksnoj interakciji.

„Upravo u interdisciplinarnom pristupu projektnoj ideji vidimo najveću vrijednost”, objašnjava prof.dr.sc. Klara Barić.

Projektna ideja uključuje sjetvu pokrovnih kultura (kao zelene gnojidbe) koja će postupno omogućiti, osim unosa organske tvari u tlo, smanjenje potrebe primjene herbicida (koji se uglavnom primjenjuju u usjevu soje), smanjenje emisije CO₂, pozitivan utjecaj na biofazu tla i druge prednosti te time omogućiti potpore za „ekološki značajne površine”.

“Na jednoj parceli svakog od šest OPG-a bit će provedeni isti planirani tretmani. Budući da smo bili uvjereni u važnost i vrijednost projektne ideje, na teret Zavoda za herbologiju Agronomskog fakulteta proveli smo uvodna istraživanja”, istaknula je prof.dr.sc. Klara Barić.

Josip Župan

Osiguranje usjeva,
životinja i biljaka –
potpora osiguranju

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Ilok,

Vukovarsko-srijemska županija

TIP OPERACIJE:

17.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

UKUPNA VRJEDNOST POLICE
OSIGURANJA ZA:

Projekt/Polica br.1 (2017.)

18.162,38 kn

Projekt/Polica br.2 (2018.)

20.880,21 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE NA:

Projektu/Polica br. 1.

Osiguranje usjeva: **11.805,55 kn**

Projektu/Polica br. 2.

Osiguranje usjeva: **14.616,15 kn**

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA NA:

Projektu/Polica br. 1.

Osiguranje usjeva: **11.805,55 kn**

Projektu/Polica br. 2.

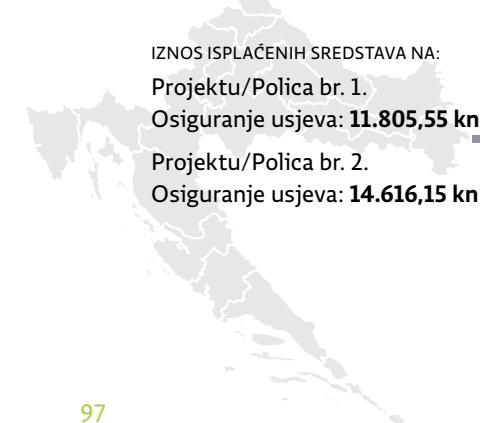
Osiguranje usjeva: **14.616,15 kn**

Josip Župan iz Šarengrada u Vukovarsko-srijemskoj županiji je posredstvom natječaja za tip operacije 17.1.1. „Osiguranje usjeva, životinja i biljaka“ Programa ruralnog razvoja kroz dva natječaja iz 2017. i 2018. godine ostvario 26.421,70 kn potpore za osiguranje poljoprivredne proizvodnje, dok je ukupna vrijednost ulaganja iznosila 39.042,59 kn.

Josipa sada više ne brinu vremenske neprilike jer je osigurao sve površine i ima pokriće rizika, a novi model gdje korisnik plaća 30 %, dok se ostalo osiguravajućim kućama isplaćuje iz Programa ruralnog razvoja je, kaže, odličan.

Trenutno, uz farmu svinja, Josip s obitelji obrađuje i 35 hektara zemlje na kojoj uzgajaju kukuruz, suncokret, ječam, šećernu repu. Za sada nemaju zaposlenih, ali plan im je zaposliti jednu osobu.

„Svi su mi pričali da nema ništa od fondova EU, da to nije za mlađe, da se ne može proći, ali ih nisam poslušao već se prijavio i uspio“, ističe Josip.

LAG Petrova Gora

Izrada lokalne razvojne strategije i tekući troškovi

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Općine Barilović, Krnjak i Vojnić (Karlovачka županija) te općine Gvozd i Topusko (Sisačko-moslovačka županija)

TIP OPERACIJE:

19.1.1.

STATUS PROJEKTA:

Isplaćen

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

265.604,50 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

253.261,97 kn

LAG-u Petrova Gora isplaćeno je 253.261,97 kn iz tipa operacije 19.1.1. „Pripremna pomoć“.

LAG je, u većini slučajeva, svojevrsni posrednik Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te Ministarstva poljoprivrede, jer su u izravnom kontaktu s poljoprivrednicima na lokalnoj razini, ističe Ljubica Šolić, tadašnja voditeljica ureda LAG-a Petrova Gora, te dodaje da se uz ova sredstva lakše prati kako se projekti na terenu provode i na koje probleme se nailazi. S druge strane, i poljoprivrednici tako znaju na što je sve spremna reagirati lokalna sredina.

Kako kaže Ljubica Šolić, poljoprivrednik im ponekad dođe s idejom da bi kupio veći traktor. I onda kroz razgovor dođu do saznanja da ima određenih problema, kao primjerice nedostatak poljoprivrednog zemljišta, te tada zajednički dolaze do rješenja.

„Mi smo se potrudili da pomognemo što većem broju poljoprivrednika na našem području s njihovim projektima, jer je to način da im omogućimo ostanak na selu“, zaključuje voditeljica ureda.

Inače, LAG Petrova Gora nalazi se u središnjoj Hrvatskoj i obuhvaća općine Barilović, Krnjak i Vojnić, koje administrativno pripadaju Karlovачkoj županiji te općine Gvozd i Topusko, koje administrativno pripadaju Sisačko-moslavačkoj županiji.

Bogatstvo prirodne i kulturne baštine područja LAG-a koji se rasprostire na mikroregiji Kordun, koja predstavlja prije svega etnokulturnu regiju, predstavlja temeljni resurs za razvoj.

OPG Pecko Igor / LAG Moslavina

Modernizacija,
unaprjeđenje i proširenje
pčelinjaka na 75 košnica

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

**Kutina,
Sisačko-moslavačka županija**

TIP OPERACIJE:

19.2.1.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

111.900,00 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

111.282,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

55.641,00 kn

Igor Pecko iz Ilove u Sisačko-moslavačkoj županiji ima 20 košnica pčela, a uz pomoć bespovratnih sredstava ostvarenih javljanjem na natječaj za tip operacije 6.3.1. „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava”, koji je kroz podmjeru 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ objavio LAG Moslavina, želi modernizirati i proširiti pčelinjak na 75 košnica.

Projekt je ugovoren u prosincu 2018. godine te je isplaćena prva rata u iznosu od 55.641,00 kn. Ukupna vrijednost projekta iznosi 111.900,00 kn, dok je iznos ugovorene potpore 111.282,00 kn.

„Imali smo puno više prijava nego mogućnosti, javilo nam se pedesetak nositelja projekata, tako da smo u suradnji i dogovoru s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Ministarstvom poljoprivrede uspjeli izmjeniti Lokalnu razvojnu strategiju te povećati alokaciju i umjesto 13 projekata, financirati njih čak 34“, kaže Anica Lenart, voditeljica LAG-a Moslavina.

Igor Pecko pčelarstvom se bavi više od deset godina. Ljubav prema pčelama i proizvodnji meda naslijedio je od djeda Todora Babića koji je pčelario s tradicijskim košnicama pletarama, dok je on krenuo u moderniji način pčelarenja s LR košnicama.

„Stalno učim i stječem nova iskustva jer želim proširiti proizvodnju, budući da su mi pčele u kraju gdje imaju dobru pašu, a priroda je prilično čista. Osim meda, prodajem i nešto propolisa, skupljao sam čak i matičnu mlječ, ali je to teže. Za svoje pčelinje zajednice proizvedem kvalitetne maticice, a kada proširim pčelinjak, možda ću se baviti i proizvodnjom matica za prodaju“, kaže Igor Pecko.

Ističe da je vrlo zadovoljan što mu je projekt odobren na natječaju iz Programa ruralnog razvoja. Ta će sredstva za njega, kaže, biti značajna jer će mu omogućiti proširenje i modernizaciju pčelarske proizvodnje.

Sredstvima planira nabaviti pčelarski kontejner koji bi mu omogućio seljenje pčela. Planira nabaviti i posude za med od inoxa, topionik za vosak, prešu za vosak, nešto košnica, uglavnom materijal za pčelarstvo.

Igor planira nabaviti i solarni kolektor, jer ako bude selio pčele kontejnerom, bit će mu potrebna struja za vrcanje meda na terenu. Potreban mu je pristup strujii za vrcaljku i rasvjetu, a agregat nije prikladno rješenje. O bespovratnim sredstvima Europske unije kaže da su veliki poticaj malim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.

„To su nama doista velika sredstva za ulaganja. Meni osobno, to je velik vjetar u leđa. Da nema te finansijske potpore, ne bih se usudio investirati u širenje i modernizaciju“, zaključio je Igor Pecko.

LAG Moslavina i LAG 5

Provedba aktivnosti projekata suradnje

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):

Sisačko-moslavačka i
Dubrovačko-neretvanska
županija

TIP OPERACIJE:

19.3.2.

STATUS PROJEKTA:

U provedbi

UKUPNA VRJEDNOST PROJEKTA:

754.592,56 kn

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:

259.000,00 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:

118.566,64 kn

Transnacionalni projekt suradnje LAG-a Moslavina i LAG-a 5 s poljskim LAG-ovima pod nazivom "Bee Friends" vrijedan je 754.592,56 kn. Riječ je o projektu kojeg LAG Moslavina, sa sjedištem u Kutini, provodi u partnerstvu s LAG-om 5 sa sjedištem u Orebiću te još dva poljska LAG-a, a u suradnji s udrugama pčelara s područja LAG-ova. Projekt su prijavili na natječaj za mjeru 19 LEADER (CLLD) odnosno tip operacije 19.3.2. „Provedba aktivnosti projekata suradnje“ Programa ruralnog razvoja te je ugovoren iznos javne potpore od 259.000,00 kn.

Kako mu i samo ime govori, projekt je vezan za razvoj sektora pčelarstva, razmjene iskustava i primjera dobre prakse te unapređenje promocije i prodaje pčelarskih proizvoda na područjima LAG-ova partnera. Točnije, obuhvaća organizaciju tri studijska putovanja i nabavku pčelarske opreme za prodaju i promociju pčelarskih proizvoda.

„Sama ideja o provođenju projekta došla je s terena, od strane naših pčelara koji su surađivali s poljskim pčelarima. Ujedno nam je i cilj potaknuti suradnju kontinentalnih i dalmatinskih pčelara, razmijeniti iskustva“, rekla je tajnica i voditeljica LAG-a Moslavina, Anica Lenart.

Pripremljen je promotivni materijal te nabavljena pčelarska oprema (pčelarski satovi, police), kako bi se pčelarima olakšalo predstavljanje na raznim sajmovima i manifestacijama, a poljski su pčelari nabavili medomate.

Održali su i prvo studijsko putovanje u Poljsku. Pčelari s područja LAG Moslavina, njih 16, 7 pčelara iz LAG-a 5, obišli su od 14. do 17. prosinca 2018. tamošnje LAG-ove i pčelarske udruge te razmijenili vrijedna iskustva.

Kada je u pitanju sam Program ruralnog razvoja, voditeljica Lenart naglašava da kroz njega poljoprivrednici, ali i lokalna zajednica mogu imati koristi, budući da se može financirati i izgradnja društvene infrastrukture.

„Ljudi su i dalje dosta skeptični jer moraju poštivati određena pravila, ali morat ćemo naučiti da tako mora biti. Sve u svemu, moja je preporuka da se javljuju na natječaje, jer ta sredstva mogu doprinijeti razvoju naše poljoprivrede, posebice sada kada je moguće ostvariti do 100% sufinanciranja projekata, ovisno o veličini gospodarstva. To nisu mali novci“, zaključuje voditeljica LAG-a Moslavina.

LAG Zapadna Slavonija

Tekući troškovi i animacija

LAG Zapadna Slavonija jedan je od 54 odabrana LAG-a u Republici Hrvatskoj, koji su 16.2. 2017. godine s Agencijom za plaćanje potpisali ugovore o financiranju iz mjere 19 (LEADER/CLLD) Programa ruralnog razvoja.

LOKACIJA ULAGANJA (JL(R)S):
**Nova Gradiška,
Brodsko-posavska županija**

TIP OPERACIJE:
19.4.1.

STATUS PROJEKTA:
U provedbi

IZNOS UGOVORENE JAVNE POTPORE:
1.788.619,27 kn

IZNOS ISPLAĆENIH SREDSTAVA:
944.489,80 kn

LAG Zapadna Slavonija ugovorena sredstva koristi za provedbu podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ (provedba lokalne razvojne strategije), podmjere 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ i podmjere 19.4. „Tekući troškovi i animacija“. Nakon potpisivanja ugovora o financiranju LAG je počeo koristiti sredstva za tekuće troškove i animaciju, kojima je financirano i dvodnevno studijsko putovanje u Općinu Sveti Martin na Muri, radi jačanja kapaciteta LAG-a.

Cilj je bio da članovi vide kako se onde razvijaju obiteljska poljoprivredna gospodarstva, čime se bave, kako funkcioniraju i kako u Toplicama Sveti Martin funkcioniра sustav kratkih lanaca opskrbe. Cilj je također bio pokazati kako taj dio Hrvatske ima mnogo tvrtki, poljoprivrednih obrta i OPG-ova koji rade i posluju vrlo uspješno.

Nakon toga, članovi LAG-a šireg novogradiškog područja posjetili su vinariju u vlasništvu Nade i Branimira Jakopića, poznatih vinogradara i vinara iz Železne Gore, koji proizvode vrhunska vina s kontroliranim podrijetlom. Kušali su njihovu graševinu, zeleni silvanac i pušipel.

Članovi LAG-a Zapadna Slavonija bili su oduševljeni programom dvodnevnog studijskog putovanja.

Posjetili su i Mlinarsku kuću, farmu jelena i muflona OPG Roberta Perhoča, a obišli su i centar dr. Rudolfa Steinera u Donjem Kraljevcu, gdje su slušali predavanje o biodinamičkoj poljoprivredi.

Potpore za tekuće troškove i animaciju je odobrena u veljači 2017., iznos ugovorene potpore je 1.788.619,27 kn, a do sada je isplaćeno u 6 rata.

PRIČAMA NIKAD KRAJA

SADRŽAJ PUBLIKACIJE ISKLJUČIVA JE ODGOVORNOST MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, UPRAVE ZA POTPORE POLJOPRIVREDI
I RURALNOM RAZVOJU I NI NA KOJI SE NAČIN NE MOŽE SMATRATI DA ODRAŽAVA STAVOVE EUROPSKE UNIJE.

SUFINANCIRANO SREDSTVIMA EUROPJSKE UNIJE
EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ: EUROPA ULAŽE U RURALNA PODRUČJA
MJERA TEHNIČKA POMOĆ

